

KONVENCIJA

KONVENCIJA

o zaštiti i promoviranju

RAZLIČITOSTI KULTURNIH IZRAZA

о заштити и промовисанју

РАЗЛИЧИТОСТИ КУЛТУРНИХ ИЗРАЗА

o zaštiti i promicanju

RAZNOLIKOSTI KULTURNIH IZRIČAJA

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

KONVENCIJA

o zaštiti i
promoviranju

Različitosti kulturnih izraza

Pariz, 20. oktobar 2005.

Generalna konferencija Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, nauku i kulturu koja se sastala u Parizu od 3. do 21. oktobra 2005. na svom 33. zasjedanju,

Izjavljujući da je kulturna različitost karakteristika koje definira čovječanstvo,

Svjesna da kulturna različitost čini zajedničko nasljeđe čovječanstva te da se treba gajiti i čuvati na dobrobit svih,

Uz saznanje da kulturna različitost tvori bogat i raznolik svijet, kojim se uvećava mogućnost izbora i pothranjuju ljudske sposobnosti i vrijednosti, te je ona u stvari kamen - temeljac održivog razvoja zajednica, naroda i nacija.

Podsjećajući da je kulturna različitost, koja cvjeta u okviru demokratije, tolerancije, socijalne pravde i međusobnog poštovanja među ljudima i kulturama, neophodna za mir i sigurnost na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou,

Slaveći značaj kulturne različitosti za puno ostvarenje ljudskih prava i temeljnih sloboda proglašenih Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima i drugim univerzalno priznatim instrumentima,

Naglašavajući potrebu da se kultura kao strateški element uključi u nacionalne i međunarodne razvojne politike, kao i u međunarodnu razvojnu saradnju, uzimajući u obzir i Milenijsku deklaraciju Ujedinjenih nacija (2000.) s njenim posebnim naglaskom na iskorjenjivanje siromaštva,

Uzimajući u obzir da kultura poprima različite oblike u raznim vremenima i na raznim prostorima i da je ta različitost utjelovljena u jedinstvenosti i pluralizmu identiteta i kulturnih izraza naroda i društava koja sačinjavaju čovječanstvo,

Spoznajući važnost tradicionalnog znanja kao izvora nematerijalnog i materijalnog bogatstva, a posebno sistema znanja autohtonih naroda, te njegovog pozitivnog doprinosa održivom razvoju, kao i potrebe njegove adekvatne zaštite i promocije,

Spoznajući potrebu preduzimanja mjera u cilju zaštite različitosti kulturnih izraza, uključujući njihov sadržaj, posebno u situacijama gdje su kulturni izrazi možda pod prijetnjom istrebljenja i ozbiljne ugroženosti,

Naglašavajući važnost kulture za socijalnu koheziju u cjelini, a posebno njen potencijal u smislu jačanja statusa i uloge žena u društvu,

Uz saznanje da se kulturna raznolikost jača slobodnim protokom ideja i da se pothranjuje stalnim razmjenama i interakcijom između kultura,

Ponovno afirmirajući činjenicu da se slobodom misli, izraza i informacija, kao i različitošću medija, omogućava cvjetanje kulturnih izraza u okviru društava,

Spoznajući da različitost kulturnih izraza, uključujući tradicionalne kulturne izraze, predstavlja važan faktor koji omogućava ljudima i narodima da izražavaju i razmjenjuju svoje ideje i vrijednosti s drugima,

Podsjećajući kako je jezička različitost osnovni element kulturne različitosti, te ponovno afirmirajući temeljnu ulogu koju ima obrazovanje u zaštiti i promoviranju kulturnih izraza,

Uzimajući u obzir važnost vitalnosti kultura, uključujući i pripadnike manjina i autohtonih naroda, u njenim iskazima u polju slobode stvaranja, širenja i distribuiranja svojih tradicionalnih kulturnih izraza i ostvarivanja pristupa istima, u cilju njihovog iskorištavanja za svoj vlastiti razvoj,

Naglašavajući izuzetno važnu ulogu međusobnog kulturnog djelovanja i stvaralaštva koji njeguju i obnavljaju kulturne izraze i unapređuju ulogu onih koji učestvuju u razvoju kulture za opći napredak društva,

Spoznajući važnost prava na intelektualnu svojinu u izražavanju onih koji se bave kulturnom kreativnošću,

S uvjerenjem da kulturne djelatnosti, robe i usluge imaju i ekonomsku i kulturnu prirodu, jer se njima prenosi identitet, vrijednosti i značenja, te se oni ne smiju tretirati kao da imaju isključivo komercijalnu vrijednost,

Primjećujući da, iako procesi globalizacije, olakšani ubrzanim razvojem informacijskih i komunikacijskih tehnologija, nude neprevaziđene uslove za jačanje interakcije između kultura, oni također predstavljaju izazov kulturnoj različitosti, uglavnom u smislu rizika od neravnoteže između bogatih i siromašnih država,

Uz svijest da je poseban mandat UNESCO-a taj da osigurava poštivanje različitosti kultura i da preporučuje eventualno potrebne međunarodne sporazume u cilju promoviranja slobodnog protoka ideja riječju i slikom,

Pozivajući se na odredbe međunarodnih instrumenata koje je UNESCO usvojio u oblasti kulturne različitosti i ostvarivanja kulturnih prava, a posebno Univerzalne deklaracije o kulturnoj različitosti iz 2001. godine,

Usvaja ovu Konvenciju 20. oktobra 2005. godine.

I. Ciljevi i rukovodeći principi

Član 1 – CILJEVI

Ciljevi ove Konvencije su:

- a) da zaštiti i promovira različitost kulturnih izraza,
- b) da stvara uslove da kulture mogu cvjetati i slobodno vršiti interakciju na međusobno korisne načine,
- c) da podstiče dijalog među kulturama u smislu osiguranja šire i uravnotežene kulturne razmjene u svijetu, u cilju poštivanja među kulturama, i kulture mira,
- d) da gaji interkulturalnost u cilju razvijanja kulturne interakcije u duhu izgradnje mostova među narodima,
- e) da promovira poštovanja različitosti kulturnih izraza i podizanja svijesti njene vrijednosti na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou,
- f) da reafirmira važnost povezanosti između kulture i razvoja u svim zemljama, posebno zemljama u razvoju, te da podržava aktivnosti koje se preduzimaju na nacionalnom i međunarodnom nivou u cilju osiguravanja spoznaje prave vrijednosti te povezanosti,
- g) da oda priznanje distinktivnoj prirodi kulturnih djelatnosti, roba i usluga kao sredstava za prenos identiteta, vrijednosti i značenja,
- h) da reafirmira suverena prava Država u smislu očuvanja, usvajanja i provođenja politika i mjera koje one smatraju potrebnim u cilju zaštiti i promocije raličitosti kulturnih izraza na svojoj teritoriji,
- i) da jača međunarodnu saradnju i solidarnost u duhu partnerstva, posebno u odnosu na jačanje kapaciteta zemalja u razvoju, u cilju zaštite i promoviranja različitosti kulturnih izraza.

Član 2 – RUKOVODEĆI PRINCIPI

1. Princip poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda

Kulturna različitost se može štiti i promovirati samo ako su garantirana ljudska prava i temeljne slobode, poput slobode izraza, informacija i komunikacija, kao i sposobnosti ljudi da odabiru svoj kulturni izraz. Niko se ne smije pozivati na odredbe ove Konvencije u cilju kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda utjelovljenih u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima ili garantiranih međunarodnim pravom, niti smije ograničavati njihov obim.

2. Princip suvereniteta

Države imaju, u skladu sa Poveljom Ujedinjenih nacija i principima međunarodnog prava, suvereno pravo da u okviru svojih teritorija usvajaju mjere i politike u cilju zaštite i promoviranja različitosti kulturnih izraza.

3. Princip jednakosti dostojanstva i poštivanja svih kultura

Zaštita i promoviranje različitosti kulturnih izraza pretpostavlja priznavanje jednakosti dostojanstva i poštovanja svih kultura, uključujući kulture pripadnika manjina i autohtonih naroda.

4. Princip međunarodne solidarnosti i saradnje

Međunarodna saradnja i solidarnost trebali bi biti usmjereni na omogućavanje zemljama, posebno zemljama u razvoju, stvaranje i jačanje sredstava svog kulturnog izraza, uključujući svoje kulturne djelatnosti, bez obzira da li su u nastajanju ili postoje odavno, na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

5. Princip komplementarnosti ekonomskih i kulturnih aspekata razvoja

Pošto je kultura jedan od temelja razvoja, kulturni aspekti razvoja su važni isto koliko i ekonomski aspekti, i ljudi i narodi imaju temeljno pravo da u njima učestvuju i uživaju.

6. Princip održivog razvoja

Kulturna različitost predstavlja bogatstvo pojedinca i društva. Zaštita, promoviranje i očuvanje kulturne različitosti predstavljaju osnovni uslov održivog razvoja u cilju dobrobiti sadašnjih i budućih generacija.

7. Princip ravnopravnog pristupa

Ravnopravni pristup bogatom i raznolikom nizu kulturnih izraza iz cijelog svijeta i pristup kultura sredstvima za izražavanje i širenje predstavljaju važne elemente za jačanje kulturne različitosti i podsticanje međusobnog razumijevanja.

8. Princip otvorenosti i ravnoteže

Kada države usvajaju mjere za podršku raznolikosti kulturnog izraza, trebaju nastojati da na odgovarajući način promoviraju otvorenost prema drugim kulturama u svijetu i da osiguraju da su te mjere usmjerene prema ciljevima koje obuhvata ova Konvencija.

II. Obim primjene

Član 3 – OBIM PRIMJENE

Ova Konvencija se primjenjuje u odnosu na politike i mjere koje su usvojile Potpisnice u vezi sa zaštitom i promoviranjem različitosti kulturnih izraza.

III. Definicije

Član 4 – DEFINICIJE

U svrhu ove Konvencije, podrazumijeva se slijedeće:

1. Kulturna različitost

»Kulturna različitost« se odnosi na mnogostruke načine na koje se kultura grupa i društava izražava. Ti izrazi se prenose u okviru ili među grupama i društvima.

Kulturna različitost se manifestira ne samo na različite načine na koje se kulturno nasljeđe čovječanstva izražava, uvećava i prenosi putem različitih kulturnih izraza, već i putem različitih vidova umjetničkog stvaranja, produkcije, širenja, distribucije i uživanja, neovisno od korištenih sredstva i tehnologija.

2. Kulturni sadržaj

»Kulturni sadržaj« odnosi se na simboličko značenje, umjetničku dimenziju i kulturne vrijednosti koji potiču od kulturnog identiteta ili se njime izražavaju.

3. Kulturni izraz

»Kulturni izrazi« su oni izrazi koji proizlaze iz kreativnosti pojedinaca, grupa i društava, te koji imaju kulturni sadržaj.

4. Kulturne djelatnosti, robe i usluge

»Kulturne djelatnosti, robe i usluge« označavaju one djelatnosti, robe i usluge koje, u vrijeme kad se smatraju posebnim atributom ili svrhom, utjelovljuju ili prenose kulturne izraze, bez obzira na svoju eventualnu komercijalnu vrijednost. Kulturne djelatnosti mogu same sebi biti svrha, ili mogu predstavljati doprinos produkciji kulturnih roba i usluga.

5. Kulturne privredne grane

»Kulturne privredne grane« označavaju grane u kojima se proizvode i distribuiraju kulturne robe i usluge definirane u stavu 4. u gornjem tekstu.

6. Kulturne politike i mjere

»Kulturne politike i mjere« označavaju one politike i mjere koje se odnose na kulturu, bilo na lokalnom, nacionalnom, regionalnom ili međunarodnom nivou, koje su bilo fokusirane na kulturu kao takvu ili koje su namijenjene da ostvaruju različit efekat na kulturne izraze pojedinaca, grupa ili društava, uključujući i stvaranje, proizvodnju, širenje, distribuciju i pristup kulturnim djelatnostima, robama i uslugama.

7. Zaštita

»Zaštita« označava usvajanje mjera koje za cilj imaju očuvanje, čuvanje i jačanje raznolikosti kulturnih izraza.

»Zaštita« označava usvajanje takvih mjera.

8. Interkulturalnost

»Interkulturalnost« označava postojanje i ravnopravnu interakciju različitih kultura te mogućnost stvaranja zajedničkih kulturnih izraza putem dijaloga i međusobnog poštovanja.

IV. Prava i obaveze Potpisnica

Član 5 – OPŠTE PRAVILO VEZANO ZA PRAVA I OBAVEZE

1. U skladu s Poveljom Ujedinjenih nacija, principima međunarodnog prava i univerzalno priznatim instrumentima ljudskih prava. Potpisnice reafirmiraju svoje suvereno pravo na formulisanje i provođenje svojih kulturnih politika i na usvajanje mjera u cilju zaštite i promoviranja različitosti kulturnih izraza, te jačanje međunarodne saradnje u cilju ostvarenja svrha ove Konvencije.

2. Kada Potpisnica provodi politike i preduzima mjere u cilju zaštite i promoviranja različitosti kulturnih izraza na svojoj teritoriji, njene politike i mjere moraju biti dosljedne s odredbama ove Konvencije.

Član 6 – PRAVA POTPISNICA NA NACIONALNOM NIVOU

1. U okviru svojih kulturnih politika i mjera definiranih u članu 4.6, te uzevši u obzir svoje vlastite okolnosti i potrebe, svaka Potpisnica može usvajati mjere u cilju zaštite i promoviranja različitosti kulturnih izraza na svojoj teritoriji.

2. Te mjere mogu obuhvatiti sljedeće:

- a) regulacione mjere usmjerene na zaštitu i promoviranje različitosti kulturnih izraza;
- b) mjere kojima se, na odgovarajući način, obezbjeđuje mogućnost domaćim kulturnim djelatnostima, robama i uslugama, između svih onih koje su na raspolaganju na nacionalnoj teritoriji, a za stvaranje, produkciju, širenje, distribuciju i uživanje takvih domaćih kulturnih djelatnosti, roba, i usluga, uključujući i odredbe koje se odnose na jezik koji se koristi kod takvih djelatnosti, roba i usluga;
- c) mjere koje za cilj imaju da domaćim nezavisnim kulturnim privrednim granama i djelatnostima u neformalnom sektoru pruže efikasan pristup sredstvima za produkciju, širenje i distribuciju kulturnih djelatnosti, roba i usluga;
- d) mjere koje za cilj imaju osiguravanje javne finansijske pomoći;
- e) mjere koje za cilj imaju podsticanje neprofitnih organizacija kao i javnih i privatnih institucija i

umjetnika, te drugih profesionalaca na polju kulture, ka razvijanju i promoviranju slobodne razmjene i protoka ideja, kulturnih izraza i kulturnih djelatnosti, roba i usluga, te stimuliranju kreativnog i poduzetničkog duha u svojim djelatnostima;

- f) mjere koje za cilj imaju ustanovljavanje i davanje podrške javnim institucijama, po potrebi;
- g) mjere koje za cilj imaju njegovanje i podršku umjetnicima i drugim koji se bave stvaranjem kulturnih izraza;
- h) mjere koje za cilj imaju jačanje raznolikosti medija, između ostalih i putem javnih emitterskih službi.

Član 7 – MJERE U CILJU PROMOVIRANJA KULTURNIH IZRAZA

1. Potpisnice će se truditi da na svojoj teritoriji stvore ambijent kojim se podstiču pojedinci i društvene grupe:

- a) u cilju stvaranja, produkcije, širenja, distribucije i pristupa vlastitim kulturnim izrazima, obraćanju dužne pažnje posebnim okolnostima i potrebama žena kao i različitih društvenih grupa, uključujući i pripadnike manjina i autohtonih naroda,
- b) u cilju pristupa različitim kulturnim izrazima unutar svoje teritorije, kao i unutar drugih zemalja svijeta.

2. Potpisnice će se također truditi da spoznaju značaj doprinosa koji daju umjetnici, ostali angažovani u kreativnom procesu, kulturne zajednice i organizacije koje podržavaju njihov rad, te njihovu centralnu ulogu u pothranjivanju različitosti kulturnih izraza.

Član 8 – MJERE ZAŠTITE KULTURNIH IZRAZA

1. Bez obzira na odredbe člana 5. i 6., Potpisnica može utvrditi postojanje posebnih situacija gdje su kulturni izrazi na njejoj teritoriji u riziku od iskorjenjivanja, pod ozbiljnom prijetnjom ili im je na drugi način potrebno hitno očuvanje.

2. Potpisnice mogu poduzeti sve odgovarajuće mjere u cilju zaštite i očuvanja kulturnih izraza u situacijama spomenutim u paragrafu 1., na način dosljedan odredbama ove Konvencije.

3. Potpisnice moraju dostaviti izvještaj Međuvladinoj komisiji spomenutoj u članu 23. o svim mjerama koje su preduzele u cilju ispunjavanja potreba takve situacije, te Komisija može sačinuti odgovarajuće preporuke.

Član 9 – RAZMJENA INFORMACIJA I TRANSPARENTNOST

Potpisnice će:

- a) obezbjeđivati odgovarajuće informacije u svojim izvještajima UNESCO-u svake četvrte godine o mjerama koje su poduzele u cilju zaštite i promoviranja različitosti kulturnih izraza na svojoj teritoriji i na međunarodnom nivou,
- b) odrediti osobu za kontakt koja će biti nadležna za distribuiranje informacija u odnosu na Konvenciju;
- c) vršiti razmjenu informacija vezanih za zaštitu i promoviranje različitosti kulturnih izraza.

Član 10 – OBRAZOVANJE I SVIJEŠT U JAVNOSTI

Potpisnice će:

- a) podsticati i promovirati shvatanje zaštite i promoviranja različitosti kulturnih izraza, između ostalog, putem obrazovnih programa i programa jačanja svijesti javnosti,
- b) sarađivati s drugim Potpisnicama i međunarodnim i regionalnim organizacijama u ostvarivanju svrhe ovoga člana,
- c) truditi se da podstiču kreativnost i jačaju produktivne kapacitete uspostavljanjem obrazovnih, programa obuke i razmjene na oblasti kulturnih privrednih grana. Te bi se mjere trebale provoditi na način koji ne utiče negativno na tradicionalne oblike produkcije.

Član 11 – UČEŠĆE U CIVILNOM DRUŠTVU

Potpisnice priznaju osnovnu ulogu civilnog društva u zaštiti i promoviranju raznovrsnosti kulturnih izraza. Potpisnice će podsticati aktivno učešće civilnog društva u njihovim naporima na realizaciji ciljeva ove Konvencije.

Član 12 – PROMOVIRANJE MEĐUNARODNE SARADNJE

Potpisnice će se truditi da ojačaju svoju bilateralnu, regionalnu i međunarodnu saradnju u cilju stvaranja uslova koji dovode do promoviranja različitosti kulturnih izraza, uz posebno uzimanje u obzir situacije spomenute u članu 8. i 17., naročito u cilju:

- a) olakšavanja dijaloga o kulturnoj politici među Potpisnicama;
- b) jačanje strateških i upravljačkih kapaciteta javnog sektora u institucijama javnog sektora u polju kulture, putem profesionalnih i međunarodnih kulturnih razmjena i razmjenjivanja najbolje prakse;
- c) jačanja partnerskih odnosa sa i u okviru civilnog društva, nevladinih organizacija i privatnog sektora u unapređivanju i promoviranju različitosti kulturnih izraza;
- d) promoviranja korištenja novih tehnologija, podsticanja partnerskih odnosa s ciljem jačanja razmjene informacija i kulturnog razumijevanja te unapređivanja različitosti kulturnih izraza;
- e) podsticanja zaključivanja ugovora o koprodukciji i kodistribuciji.

Član 13 – INTEGRACIJA KULTURE U ODRŽIVI RAZVOJ

Potpisnice će se truditi da integriraju kulturu u svoje razvojne politike na svim nivoima, u cilju stvaranja uslova koji vode ka održivom razvoju, te u tom okviru, da unapređuju aspekte koji se tiču zaštite i promocije različitosti kulturnih izraza.

Član 14 – SARADNJA U CILJU RAZVOJA

Potpisnice će se truditi da podržavaju saradnju u cilju održivog razvoja i smanjenja siromaštva, posebno u odnosu na posebne potrebe zemalja u razvoju u cilju stimuliranja nastanka dinamičnog kulturnog sektora, između ostalog, i narednim sredstvima:

- a) jačanjem kulturnih privrednih grana u zemljama u razvoju, putem:

- (i) stvaranja i jačanja kulturnih kapaciteta u polju produkcije i distribucije u zemljama u razvoju;
  - (ii) olakšavanja šireg pristupa globalnom tržištu i međunarodnim distributivnim mrežama za njihove kulturne djelatnosti, robe i usluge;
  - (iii) omogućavanja nastanka održivih lokalnih i regionalnih tržišta;
  - (iv) usvajanja, po mogućnosti, odgovarajućih mjera u razvijenim zemljama a u cilju olakšavanja pristupa na njihovu teritoriju za djelatnosti, robe i usluge zemalja u razvoju,
  - (v) obezbjeđivanja podrške za kreativni rad i olakšavanja mobilnosti, do moguće mjere, umjetnika iz svijeta razvoju;
  - (vi) podsticanja odgovarajuće suradnje između razvijenih i zemalja u razvoju u oblastima, između ostalog, muzike i filma;
- b) izgradnja kapaciteta putem razmjene informacija, iskustava i ekspertize, kao i obuke kadrova u zemljama u razvoju, u javnom i privatnom sektoru u vezi sa, između ostalog, strateškim i upravljačkim kapacitetima, kreiranjem i provođenjem politika, promoviranjem i distribucijom kulturnih izraza, razvojem malih, srednjih i mikropreduzeća, korištenjem tehnologije, te razvojem i prenosom vještina;
- c) prenosom tehnologije putem uvođenja odgovarajućih motivacijskih mjera za prenos tehnologije i know-how-a, posebno u oblastima kulturnih privrednih grana i preduzeća;
- d) finansijske podrške kroz:
- (i) osnivanje Međunarodnog fonda za kulturnu različitost, kako je predviđeno u članu 18.;
  - (ii) obezbjeđivanje službene razvojne pomoći, po potrebi, uključujući tehničku pomoć, u cilju stimuliranja i podržavanja kreativnosti;
  - (iii) ostale oblike finansijske pomoći, poput kredita s niskim kamatnim stopama, grantova i drugih mehanizama finansiranja.

Član 15 – UGOVORI O SARADNJI

Potpisnice će podsticati razvoj partnerskih odnosa, između i u okviru javnog i privatnog sektora i neprofitnih organizacija, u cilju saradnje sa zemljama u jačanju njihovih kapaciteta u oblasti zaštite i promoviranja različitosti kulturnih izraza. Tim inovativnim partnerskim odnosima će se, u skladu sa praktičnim potrebama zemalja u razvoju, naglašavati dalji razvoj infrastrukture, kadrovskih resursa i politika, kao i razmjena kulturnih djelatnosti, roba i usluga.

Član 16 – PREFERENCIJALNI TRETMAN ZEMALJA U RAZVOJU

Razvijene zemlje će olakšati kulturnu razmjenu sa zemljama u razvoju pružanjem, putem odgovarajućih institucionalnih i zakonskih okvira, preferencijalnog tretmana umjetnicima i drugim profesionalcima i praktičarima u polju kulture, kao i kulturnim robama i uslugama iz zemalja u razvoju.

Član 17 – MEĐUNARODNA SARADNJA U SITUACIJAMA OZBILJNE PRIJETNJE PO KULTURNE IZRAZE

Potpisnice će sarađivati na pružanju pomoći jedna drugoj, a posebno zemljama u razvoju u situacijama spomenutima u članu 8.

Član 18 – MEĐUNARODNI FOND ZA KULTURNU RAZLIČITOST

1. Ovim se uspostavlja Međunarodni fond za kulturnu različitost, u daljem tekstu »Fond«.
2. Fond će se sastojati od povjerenih fondova uspostavljenih za upravljanje, u skladu s finansijskim propisima UNESCO-a.
3. Resursi Fonda će se sastojati od:
  - a) dobrovoljnih priloga koje obezbijede Potpisnice;
  - b) fondova koje za tu svrhu odvoji Generalna Konferencija UNESCO-a.
  - c) doprinosa, darova ili zavještanja drugih Država; organizacija i programa sistema Ujedinjenih naroda, drugih regionalnih ili međunarodnih organizacija i javnih i privatnih tijela ili pojedinaca;
  - d) svih kamata koje se trebaju platiti po resursima Fonda,
  - e) fondova prikupljenih putem naplate i zarade od manifestacija koje se organizuju za prikupljanje u korist Fonda,
  - f) svih ostalih resursa odobrenih u skladu s propisima Fonda.
4. O korištenju sredstava Fonda će odlučivati Međuvladina komisija na osnovu smjernica utvrđenih na Konferenciji Potpisnica spomenutoj u članu 22.
5. Međuvladina komisija može prihvatiti doprinose i druge oblike pomoći za opšte i posebne svrhe koje se odnose na pojedinačne projekte, pod uslovom da je ona te projekte odobrila.
6. Uz doprinose koji se obezbjeđuju Fondu ne smiju se vezati nikakvi politički, ekonomski i drugi uslovi nespojivi sa ciljevima Konvencije.
7. Potpisnice će se truditi da na redovnoj osnovi obezbjeđuju dobrovoljne priloge u cilju provođenja ove Konvencije.

Član 19 – RAZMJENA, ANALIZA I ŠIRENJE INFORMACIJA

1. Potpisnice se slažu da će razmjenjivati informacije i ekspertizu vezane za prikupljanje podataka i statistiku cifara o različitosti kulturnih izraza, kao i o najboljim praksama u cilju njihove zaštite i promoviranja.
2. UNESCO će, putem postojećih mehanizama u okviru Sekretarijata, olakšati prikupljanje, analizu i širenje svih relevantnih informacija, statističkih podataka i najboljih praksi.
3. UNESCO će, također, uspostaviti i ažurirati banku podataka o različitim sektorima i vladinim, privatnim i neprofitnim organizacijama angažovanim u oblasti kulturnih izraza.
4. U cilju olakšavanja prikupljanja podataka, UNESCO će obratiti posebnu pažnju na izgradnju kapaciteta i jačanja ekspertize Potpisnica koje podnesu zahtjev za takvu pomoć.
5. Prikupljanjem informacija navedenim u ovom članu će se dopunjavati informacije prikupljene po odredbama člana 9.

V. Odnos prema ostalim instrumentima

Član 20 – ODNOS PREMA OSTALIM SPORAZUMIMA: MEĐUSOBNA PODRŠKA, KOMPLEMENTARNOST I NEPODREĐENOST

1. Potpisnice potvrđuju da će u dobroj vjeri ispunjavati svoje obaveze iz ove Konvencije i svih drugih sporazuma čije su Potpisnice. U skladu s tim, bez podređivanja ove Konvencije bilo kom drugom sporazumu;

- a) one će gajiti međusobno podržavanje ove Konvencije i drugih sporazuma čije su potpisnice, i
- b) kod tumačenja i primjene drugih sporazuma čije su strane ili kod stupanja u druge međunarodne obaveze, Potpisnice će u obzir uzimati relevantne odredbe ove Konvencije.

2. Ništa u ovoj Konvenciji se neće tumačiti u smislu izmjene prava i obaveza Potpisnica u sklopu bilo kojih drugih sporazuma kojima su one potpisnice.

Član 21 – MEĐUNARODNO KONSULTOVANJE I KOORDINACIJA

Potpisnice se obavezuju da će promovirati ciljeve i principe ove Konvencije u drugim međunarodnim forumima. U tu svrhu, Potpisnice će se po potrebi konsultirati međusobno imajući na umu te ciljeve i principe.

VI. Organi konvencije

Član 22 – KONFERENCIJA POTPISNICA

1. Uspostaviće se Konferencija Potpisnica. Konferencija Potpisnica će biti plenarno i vrhovno tijelo ove Konvencije.

2. Konferencija Potpisnica će se sastajati na redovnom zasjedanju svake dvije godine, ako je moguće vezano sa Generalnom konferencijom UNESCO-a. Ona se može sastajati na i vanrednom zasjedanju, ako ona tako odluči ili ako Međuvladina komisija dobije zahtjev u tom smislu od barem jedne trećine Potpisnica.

3. Konferencija Potpisnica će usvajti svoj vlastiti poslovnik.

4. Funkcije Konferencije Potpisnica će, između ostalog, biti:

- a) da bira članove Međuvladine komisije,
- b) da prima i razmatra izvještaje Potpisnica po ovoj Konvenciji koje dostavi Međuvladina komisija
- c) da odobrava operativne smjernice koje na njen zahtjev pripremi Međuvladina komisija,
- d) da preduzima i ostale eventualne mjere koje može smatrati neophodnim u cilju unapređivanja ciljeva ove Konvencije.

Član 23 – MEĐUVLADINA KOMISIJA

1. U okviru UNESCO-a će se upostaviti Međuvladina komisija za zaštitu i promoviranje različitosti kulturnih izraza, u daljem tekstu »Međuvladina komisija«. Ona će se sastojati od predstavnika 18 država Potpisnica Konvencije izabranih na mandat od četiri godine od strane Konferencije Potpisnica, nakon stupanja na snagu ove Konvencije, u skladu sa članom 29.

2. Međuvladina komisija će se sastajati jednom godišnje.

3. Međuvladina komisija će funkcionirati pod okriljem i usmjerenjem Konferencije Potpisnica, i biti njoj odgovorna.

4. Broj članova Međuvladine komisije će se povećati na 24 kada broj Potpisnica Konvencije dosegne 50.

5. Izbor članova Međuvladine komisije će biti zasnovan na principu ravnopravne geografske zastupljenosti kao i na principu rotacije.

6. Bez obzira na druge nadležnosti koje joj se određuju ovom Konvencijom, funkcije Međuvladine komisije će biti:

- a) da promovira ciljeve ove Konvencije i poticanje i praćenje njihovog provođenja,
- b) da priprema i predaje na odobravanje Konferenciji Potpisnica, na njen zahtjev, operativne smjernice za provođenje i primjenu odredbi Konvencije,
- c) da prenosi Konferenciji Potpisnica izvještaje od Potpisnica Konvencije, skupa sa svojim komentarima i sižeom njihovog sadržaja;
- d) da pravi odgovarajuće preporuke koje treba poduzeti u situacijama na koje joj se skrene pažnja od strane Potpisnica Konvencije u skladu s relevantnim odredbama Konvencije, posebno člana 8.,
- e) da uspostavlja procedure i druge mehanizme za konsultacije koje za cilj imaju promoviranje ciljeva i principa Konvencije u drugim međunarodnim forumima,
- f) da obavlja sve ostale zadatke koje od nje može zatražiti Konferencija Potpisnica.

7. Međuvladina komisija, u skladu sa svojim Poslovnikom, može u svako doba pozvati javne i privatne organizacije i pojedince da učestvuju na njenim sastancima u cilju konsultacija po određenim pitanjima.

8. Međuvladina komisija će pripremiti i dostaviti svoj vlastiti Poslovnik Konferenciji Potpisnica na odobravanje.

Član 24 – SEKRETERIJAT UNESCO-a

1. Organe Konvencije će pomagati Sekreterijat UNESCO-a.

2. Sekreterijat će pripremiti dokumentaciju Konferencije Potpisnica i Međuvladine komisije, kao i dnevni red za njihove sastanke, te će pomagati kod provođenja njihovih odluka i izvještavati po toj stavki.

VII. Završne odredbe

Član 25 – RJEŠAVANJE SPOROVA

1. U slučaju da dođe do spora između Potpisnica Konvencije vezanog za tumačenje ili primjenu Konvencije, Potpisnice će potražiti rješenje pregovorima.
2. Ako se dotične Potpisnice ne budu mogle dogovoriti u pregovorima, one mogu zajednički potražiti dobronamjerne usluge ili zatražiti medijaciju treće strane.
3. Ako se dobronamjerne usluge ili medijacija ne provedu, ili ako ne dođe do rješavanja pregovorima, dobronamjnim uslugama ili posredovanjem, Potpisnica može pribjeći pomirenju u skladu s procedurom predviđenom u Aneksu ove Konvencije. Potpisnice će u dobroj namjeri razmatrati prijedlog Komisije za pomirenje u cilju rješavanja spora.
4. Svaka od Potpisnica može, u vrijeme ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja izjaviti da ne priznaje gore predviđenu proceduru pomirenja. Svaka Potpisnica koja je dala takvu izjavu može u bilo koje vrijeme tu izjavu povući tako što će poslati obavijest Generalnom sekretaru UNESCO-a.

Član 26 – RATIFIKACIJA, PRIHVAĆANJE, ODOBRENJE ILI PRISTUPANJE DRŽAVA ČLANICA

1. Ova Konvencija će biti podložna ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju od strane Država članica UNESCO-a, i to svaka u skladu s svojom ustavnom procedurom.
2. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja će se deponovati kod Generalnog direktora UNESCO-a.

Član 27 – PRISTUPANJE

1. Ova Konvencija će biti otvorena za pristupanje svim Državama koje nisu članice UNESCO-a, ali jesu članice Ujedinjenih naroda, ili bilo koje od njenih specijalizovanih agencija, a koje Generalna konferencija UNESCO-a pozove na pristupanje.
2. Ova Konvencija će također biti otvorena za pristupanje teritorijama koje uživaju punu unutrašnju samoupravu koju su kao takvu priznale Ujedinjene nacije, ali koje nisu dobile punu nezavisnost u skladu sa rezolucijom Generalne skupštine br. 1514 (XV), a koje imaju nadležnost u predmetima koje regulše ova Konvencija, uključujući i nadležnost za stupanje u međunarodne sporazume u odnosu na takve predmete.
3. Naredne odredbe se primjenjuju na regionalne organizacije za ekonomske integracije:
  - a) Ova Konvencija će također biti otvorena za pristupanje svim regionalnim organizacijama za ekonomsku integraciju, koje će, osim kako je predviđeno u daljem tekstu, biti potpuno obavezane odredbama Konvencije na isti način kao i države članice:
  - b) U slučaju da su jedna ili više Država - članica takve organizacije također Potpisnice i ove Konvencije, organizacija i dotična Država - članica ili Države će odlučivati o svojoj nadležnosti za ispunjavanje svojih obaveza po ovoj Konvenciji. Takva raspodjela nadležnosti će stupiti na snagu nakon obavljene procedure obavještanja opisane u tački (c). Organizacija i Države - članice neće moći ostvarivati prava po ovoj Konvenciji u isto vrijeme. Pored toga, regionalne organizacije za ekonomsku integraciju će, po predmetima koji su u njihovoj nadležnosti, ostvarivati svoja prava glasanja s brojem glasova jednakim broju njihovih Država - članica koje su Potpisnice ove Konvencije. Takva organizacija ne

smije ostvarivati svoje pravo glasanja ako bilo koja od njenih Država - članica ostvaruje svoje pravo, i obrnuto;

- c) Regionalne organizacije za ekonomsku integraciju i njene Države - članice ili države koje su se dogovorile o raspodjeli nadležnosti kako je predviđeno u tački (b) će obavijestiti Potpisnice o svakom takvom prijedlogu raspodjele nadležnosti na sljedeći način:
  - i) u svom instrumentu za pristupanje, takve organizacije će izjaviti konkretno raspodjelu svojih nadležnosti u odnosu na predmete koje reguliše Konvencija;
  - ii) u slučaju kasnije modifikacije međusobno podijeljenih nadležnosti, regionalna organizacija za ekonomsku integraciju mora obavijestiti depozitara o svakoj takvoj predloženoj modifikaciji međusobnih nadležnosti: depozitar će sa svoje strane obavijestiti Potpisnice o toj modifikaciji.
- d) Za Države - članice neke regionalne organizacije za ekonomske integracije koje postanu Potpisnice ove Konvencije će se smatrati da zadržavaju nadležnosti po svim predmetima u odnosu na koje nije došlo do konkretne izjave niti obavijesti depozitaru u smislu prenosa nadležnosti na njih na organizaciju;
- e) »Regionalna organizacija za ekonomsku integraciju« označava organizaciju koju sačinjavaju suverene Države, članice Ujedinjenih naroda ili bilo koje od njenih specijalizovanih agencija, na koju su te Države prenijele nadležnosti u smislu predmeta koje reguliše ova Konvencija i koja je propisno ovlaštena, u skladu sa svojim internim procedurama, da postane njena Potpisnica.

4. Instrument o pristupanju će se deponovati kod Generalnog direktora UNESCO-a.

Član 28 – OSOBA ZA KONTAKT

Kad postane Potpisnica ove Konvencije, svaka Potpisnica mora imenovati osobu za kontakt osobu, kako je predviđeno članom 9.

Član 29 – STUPANJE NA SNAGU

1. Ova Konvencija će stupiti na snagu tri mjeseca nakon datuma deponovanja tridesetog instrumenta za ratifikaciju, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje, ali samo u odnosu na one Države ili regionalne organizacije za ekonomsku integraciju koje su deponovale svoje dokumente za ratifikaciju, prihvatanje, odobravanje ili pristupanje na taj datum ili prije njega. Ona će stupiti na snagu u odnosu na svaku drugu Potpisnicu tri mjeseca nakon deponovanja njenih instrumenata za ratifikaciju, prihvatanje, odobravanje ili pristupanje.

2. U svrhu ovog člana, svaki instrument koji deponuje neka regionalna organizacija za ekonomsku integraciju neće se brojati kao dodatni na one koje su deponovale Države - članice te organizacije.

Član 30 – FEDERALNI I NE-UNITARNI SISTEMI

Pošto su međunarodni sporazumi jednako obvezujući po Potpisnice bez obzira na njihove ustavne sisteme, na Potpisnice koje imaju federalni ili ne-unitarni ustavni sistem odnose se sljedeće odredbe:

- a) u odnosu na odredbe ove Konvencije, čije provođenje spada pod pravnu jurisdikciju federalne ili centralne zakonodavne vlasti, obaveze federalne ili centralne vlade će biti iste kao i one za Potpisnice koje nisu federalne Države.
- b) u odnosu na odredbe Konvencije, čije provođenje spada pod jurisdikciju pojedinačnih ustavnih jedinica poput Država, regija, pokrajina ili kantona koji nisu obavezani ustavnim sistemom federacije

u smislu (ne)preduzimanja zakonodavnih mjera, federalna vlada će po potrebi informirati nadležne organe ustavnih jedinica poput Država, regija, pokrajina ili kantona o navedenim odredbama sa svojom preporukom za njihovo usvajanje.

Član 31 – ODRICANJE

1. Svaka Potpisnica ove Konvencije može se odreći ove Konvencije.
2. O odricanju će se dostaviti obavijest instrumentom u pisanoj formi koji se deponuje kod Generalnog direktora UNESCO-a.
3. To odricanje će stupiti na snagu 12 mjeseci nakon prijema instrumenta odricanja. Ono neće ni na koji način uticati na finansijske obaveze Potpisnice koja se odriče Konvencije do datuma na koji povlačenje stupa na snagu.

Član 32 – FUNKCIJA DEPOZITARA

Generalni direktor UNESCO-a, kao depozitar ove Konvencije obavještava Države- članice, organizacije, države koje nisu članice organizacije, te regionalne organizacije za ekonomsku integraciju iz člana 27., kao i Ujedinjene narode, o deponovanju instrumenata za ratifikaciju, prihvatanje, odobravanje i pristupanje predviđenih u članu 26. i 27., te o instrumentima odricanja predviđenim u članu 31.

Član 33 – IZMJENE I DOPUNE

1. Pismenim saopštenjem upućenim Generalnom direktoru, Potpisnica ove Konvencije može predložiti izmjene i dopune na ovu Konvenciju. Glavni direktor će dostaviti to saopštenje svim Potpisnicama. Ako se, u roku od šest mjeseci od datuma dostavljanja saopštenja, na zahtjev potvrdno izjasni najmanje polovina Potpisnica, Generalni direktor će staviti taj prijedlog na narednoj Konferenciji Potpisnica na raspravu i eventualno usvajanje.
2. Izmjene i dopune će se usvajati dvotrećinskom većinom prisutnih i glasujućih Potpisnica.
3. Kad se usvoje, izmjene i dopune na ovu Konvenciju će se dostaviti Potpisnicama na ratifikaciju, prihvatanje, odobravanje ili pristupanje.
4. U odnosu na Potpisnice koje su ratificirale, prihvatile, odobrile ili pristupile izmjenama i dopunama na ovu Konvenciju, ona će stupiti na snagu tri mjeseca nakon deponovanja instrumenata spomenutih u paragrafu 3. ovog člana od strane dvije trećine Potpisnica. Nakon toga, u odnosu na svaku Potpisnicu koja ratificira, prihvati, odobri ili pristupi nekoj izmjeni i dopuni, navedena izmjena i dopuna će stupiti na snagu tri mjeseca nakon datuma deponovanja od strane te Potpisnice svog instrumenta za ratifikaciju, prihvatanje, odobravanje ili pristupanje.
5. Procedura predviđena u stavovima 3. i 4. neće se primjenjivati na izmjene i dopune na član 23, u vezi sa brojem članova Međuvladine komisije. Te izmjene i dopune stupaju na snagu u vrijeme kad se usvoje.
6. Država ili regionalna organizacija za ekonomsku integraciju spomenuta u članu 27. koja postane Potpisnica ove Konvencije nakon stupanja na snagu izmjena i dopuna, u skladu sa stavom 4. ovog člana će, ako ne izrazi drugačiju namjeru, biti smatrana:

- a) Potpisnicom ove Konvencije skupa sa izmjenama i dopunama, te;
- b) Potpisnicom Konvencije bez izmjena i dopuna u odnosu na svaku Potpisnicu koja nije obavezana izmjenama i dopunama.

Član 34 – VJERODOSTOJNOST TEKSTOVA

Ova Konvencija je sačinjena na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku, i svih šest tekstova su jednako vjerodostojni.

Član 35 – UPIS U REGISTAR

U skladu s članom 102. Povelje Ujedinjenih naroda, ova Konvencija će se registrovati kod Sekretarijata Ujedinjenih naroda na zahtjev Generalnog direktora UNESCO-a.

Dodatak

Procedura pomirenja

Član 1 – KOMISIJA ZA POMIRENJE

Komisija za pomirenje će se obrazovati na zahtjev jedne od Potpisnica u sporu. Komisija će se, ako se potpisnice ne sporazumiju drugačije, sastojati od pet članova, od kojih svaka od Potpisnica imenuje po dva člana, i od Predsjednika kojeg imenuju ti članovi.

Član 2 – ČLANOVI KOMISIJE

U sporovima između više od dvije Potpisnice, Potpisnice istoga interesa će imenovati svoje članove Komisije zajedničkim dogovorom. Tamo gdje dvije i više Potpisnica imaju odvojene interese ili tamo gdje postoji neslaganje oko toga da li su one istoga interesa, one će imenovati svoje članove odvojeno.

Član 3 – IMENOVANJA

Ako Potpisnice ne izvrše bilo koje imenovanje u roku od dva mjeseca od datuma zahtjeva za obrazovanjem Komisije za pomirenje, Generalni direktor UNESCO-a će, po zahtjevu Potpisnice koja je uložila navedeni zahtjev, izvršiti ta imenovanja u naknadnom roku od dva mjeseca.

Član 4 – PREDSJEDNIK KOMISIJE

Ako Predsjednik Komisije za pomirenje nije odabran u roku od dva mjeseca od imenovanja posljednjeg člana Komisije, Generalni direktor UNESCO-a će, po zahtjevu Potpisnica, odrediti Predsjednika u naknadnom roku od dva mjeseca.

Član 5 – ODLUKE

Komisija za pomirenje donosi odluke većinom glasova svojih članova. Ako se Potpisnice u sporu ne sporazumiju drugačije, ona će utvrditi svoju vlastitu proceduru. Ona će sačiniti prijedlog za rješavanje spora, koji će Potpisnice razmatrati u dobroj vjeri.

Član 6 – NESLAGANJE

O neslaganju u vezi nadležnosti Komisije za pomirenje rješava Komisija.

КОНВЕНЦИЈА

о заштити и
промовисању

Различитости културних израза

Париз, 20. октобар 2005.

Генерална конференција Унеска, која је одржана у Паризу од 3. до 21. октобра 2005. на свом 33. засједању:

Уз афирмацију да је културна различитост карактеристика која дефинише човјечанство;

Свјесна да културна различитост ствара заједничко наслеђе човјечанства те да се треба гајити и чувати на добробит свих;

Уз сазнање да културна различитост ствара богат и разнолик свијет, којим се увећава могућност избора и чувања људске способности и вриједности, те је она у ствари камен- темељац одрживог развоја заједница, народа и нација;

Подсјећајући да је културна различитост, која цвјета у оквиру демократије, толеранције, социјалне правде и међусобног поштовања међу људима и културама, неопходна за мир и сигурност на локалном, националном и међународном нивоу;

Наводећи важност културне различитости за пуну реализацију људских права и основних слобода проглашених Универзалном декларацијом о људским правима и другим универзално признатим инструментима;

Наглашавајући потребу да се култура као стратешки елемент укључи у националне и међународне развојне политике, као и у међународну развојну сарадњу, узимајући у обзир и Миленијску декларацију Уједињених нација (2000) с њеним посебним нагласком на искорјењивање сиромаштва;

Узимајући у обзир да култура узима различите облике у разним временима и на разним просторима и да је та различитост заснована у јединствености и плурализму идентитета и културних израза народа и друштава која сачињавају човјечанство;

Спознајући важност традиционалног знања као извора нематеријалног и материјалног богатства, а посебно система знања урођеничких народа, те његовог позитивног доприноса одрживом развоју, као и потребе његове одговарајуће заштите и промоције;

Спознајући потребу предузимања мјера у циљу заштите разноврсности културних израза, укључујући њихов садржај, посебно у ситуацијама гдје су културни изрази, можда под пријетњом истрјебљења и озбиљне угрожености;

Наглашавајући важност културе за социјалну кохезију у цјелини, а посебно њен потенцијал у смислу јачања статуса и улоге жена у друштву;

Уз сазање да се културна различитост јача слободним протоком идеја и да се чува сталним размјенама и интеракцијом између култура;

Поново афирмишући чињеницу да се слободом мисли, израза и информација, као и разноврсношћу медија омогућавају цвјетање културних израза у оквиру друштава;

Спознајући да разноврсност културних израза, укључујући традиционалне културне изразе, представља важан фактор који омогућава људима и народима да изражавају и дијеле своје идеје и вриједности с другима;

Подсјећајући како је језичка различитост основни елемент културне различитости, те поново афирмишући основну улогу коју има образовање у заштити и промовисању културних израза;

Узимајући у обзир важност виталности култура, укључујући и припаднике мањина и урођеничких народа, у њеним исказима у пољу слободе стварања, ширења и дистрибуције својих традиционалних културних израза и оставаривања приступа истима, у циљу њиховог искориштавања за свој властити развој;

Наглашавајући изузетно важну улогу међусобног културног дјеловања и стваралаштва који његују и обнављају културне изразе и унапређују улогу оних који учествују у развоју културе за општи напредак друштва;

Спознајући важност права на интелектуалну својину у изражавању оних који се баве културном креативношћу;

С увјерењем да културне дјелатности, робе и услуге имају и економску и културну природу јер се њима преноси идентитет, вриједности и значења те се они не смију третирати као да имају искључиво комерцијалну вриједност;

Примјећујући да, иако процеси глобализације, олакшани убрзаним развојем информацијских и комуникацијских технологија, нуде непревазиђене услове за јачање интеракције између култура, они такође представљају изазов културној различитости у смислу ризика од неравнотеже између богатих и сиромашних држава;

Уз свијест да је посебан мандат Унеска тај да обезбиједи поштовање различитости култура и да препоручује евентуално потребне међународне споразуме у циљу промовисања слободног струјања идеја ријечју и сликом;

Обраћајући се на одредбе међународних инструмената које је Унеско усвојио у пољу културне различитости и остваривању културних права, а посебно Универзалне декларације о културној различитости из 2001. године,

Усваја ову Конвенцију 20. октобра 2005. године.

I. Циљеви и руководећи принципи

Члан 1 – ЦИЉЕВИ

Циљеви ове Конвенције су да:

- а) Заштити и промовише различитост културних израза.
- б) Ствара услове да културе могу да цвјетају и слободно врше интеракцију на међусобно корисне начине.
- в) Подстиче дијалог међу културама у смислу обезбјеђења шире и уравнотежене културне размјене у свијету, у циљу поштовања међу културама и културе мира.
- г) Гаји интеркултуралност у циљу развијања културне интеракције у духу изградње мостова међу народима.
- д) Промовише поштовања различитости културних израза и подизања свијести њене вриједности на локалном, националном и међународном нивоу.
- ђ) Реафирмише важност повезаности између културе и развоја у свим земљама, посебно земљама у развоју, те да подржава активности које се предузимају на националном и међународном нивоу у циљу обезбјеђења спознаје праве вриједности те повезаности.
- е) Одаје признање посебној природи културних дјелатности, роба и услуга као срадстава за пренос идентитета, вриједности и значења.
- ж) Реафирмише суверена права држава у смислу очувања, усвајања и спровођења политика и мјера, које оне сматрају потребним у циљу заштите и промоције различитости културних израза на својој територији.
- з) Јача међународну сарадњу и солидарност у духу партнерства, посебно у односу на јачање капацитета земаља у развоју у циљу заштите и промовисања различитости културних израза.

Члан 2 – РУКОВОДЕЋИ ПРИНЦИПИ

1. Принцип поштовања људских права и основних слобода

Културна различитост се може штитити и промовисати само ако су гарантована људска права и основне слободе, попут слободе израза, информација и комуникација, као и способности људи на свој културни израз. Нико се не смије позивати на одредбе ове Конвенције у циљу кршења људских права и основне слободе, заснованих у Универзалној декларацији о људским правима или гарантованих међународним правом, нити смије ограничавати њихов обим.*

2. Принцип самосталности

Државе имају, у складу са Повелом Уједињених нација и принципима међународног права, самостално право да у оквиру својих територија усвајају мјере и политике у циљу заштите и промовисања различитости културних израза.

3. Принцип једнакости достојанства и поштовања свих култура

Заштита и промовисање различитости културних израза претпоставља признавање једнакости достојанства и поштовања свих култура, укључујући културе припадника мањина и урођеничких народа.

4. Принцип међународне солидарности и сарадње

Међународна сарадња и солидарност требали би бити усмјерени на омогућавање земљама, посебно земљама у развоју, стварање и јачање средстава свог културног израза, укључујући своје културне дјелатности, било да су у настајању или постоје одавно, на локалном, националном и међународном нивоу.

5. Принцип комплементарности економских и културних аспеката развоја

Пошто је култура један од основа развоја, културни аспекти развоја су важни исто колико и економски аспекти, и људи и народи имају основно право да у њима учествују и уживају.

6. Принцип одрживог развоја

Културна различитост представља богатство појединца и друштва. Заштита, промовисање и очување културне различитости представљају основни услов одрживог развоја у циљу добробити садашњих и будућих генерација.

7. Принцип равноправног приступа

Равноправни приступ богатом и разноликом низу културних израза из цијелог свијета и приступ култура средствима за изражавање и ширење представљају важне елементе за јачање културне различитости и подстицање међусобног разумијевања.

8. Принцип отворености и равнотеже

Када државе усвајају мјере за подршку различитости културних израза, требају настојати да на одговарајући начин промовишу отвореност према другим културама у свијету и да осигурају да су те мјере усмјерене према циљевима које обухвата ова Конвенција.

II. Обим примјене

Члан 3 – ОБИМ ПРИМЈЕНЕ

Ова Конвенција се примјењује у односу на политике и мјере које су усвојиле потписнице у вези са заштитом и промовисањем различитости културних израза.

III. Дефиниције

Члан 4 – ДЕФИНИЦИЈЕ

У овој Конвенцији сљедећи изрази подразумевају:

1. Културна различитост

»Културна различитост« се односи на многоструке начине на које култура група и друштва налази израза. Ти изрази се преносе у оквиру или међу групама и друштвима.

Културна различитост се манифестује не само на различите начине на које се културно наслеђе човјечанства изражава, увећава и преноси путем различитих културних израза, али и путем различитих видова умјетничког стварања, продукције, ширења, дистрибуције и уживања, независно од кориштених средства и технологија.

2. Културни садржај

»Културни садржај« односи се на симболичко значење, умјетничку димензију и културне вриједности који потичу од културног идентитета или се њиме изражавају.

3. Културни израз

»Културни израз« су они изрази који произилазе из креативности појединаца, група и друштва, те који имају културни садржај.

4. Културне дјелатности, робе и услуге

»Културне дјелатности, робе и услуге« означавају оне дјелатности, робе и услуге које, у вријеме кад се сматрају посебним атрибутом или сврхом, заснивају или преносе културне изразе, без обзира на своју евентуалну комерцијалну вриједност. Културне дјелатности могу саме себи да буду сврха или могу да представљају допринос производњи културних роба и услуга.

5. Културне привредне гране

»Културне привредне гране « означавају гране у којима се производе и дистрибуирају културне робе и услуге дефинисане у параграфу 4 у горњем тексту.

6. Културне политике и мјере

»Културне политике и мјере« означавају оне политике и мјере које се односе на културу, било на локалном, националном, регионалном или међународном нивоу, које су било фокусиране на културу као такву или које су намијењене да остварују различит ефекат на културне изразе појединаца, група или друштава, укључујући и стварање, производњу, ширење, дистрибуцију и приступ културним дјелатностима, робама и услугама.

7. Заштита

»Заштита« означава усвајање мјера које имају за циљ очување, чување и јачање различитости културних израза.

»Заштита « значи усвајати такве мјере.

8. Интеркултуралност

»Интеркултуралност« означава постојање и равноправну интеракцију различитих култура, те могућност стварања заједничких културних израза путем дијалога и међусобног поштовања.

IV. Права и обавезе потписница

Члан 5 – ОПШТЕ ПРАВИЛО ВЕЗАНО ЗА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ

1. У складу с Повељом Уједињених нација, принципима међународног права и универзално признатим инструментима људских права, потписнице реafirмишу своје самостално право на формулисање и спровођење својих културних политика и на усвајање мјера у циљу заштите и промовисања различитости културних израза, те јачање међународне сарадње у циљу остварења сврха ове Конвенције.

2. Када потписница спроводи политике и предузима мјере у циљу заштите и промовисања различитости културних израза на својој територији, њене политике и мјере морају да буду досљедне са одредбама ове Конвенције.

Члан 6 – ПРАВА ПОТПИСНИЦА НА НАЦИОНАЛНОМ НИВОУ

1. У оквиру својих културних политика и мјера дефинисаних у члану 4 и 6, те узевши у обзир своје властите околности и потребе, свака потписница смије да усваја мјере у циљу заштите и промовисања различитости културних израза на својој територији.

2. Те мјере могу да обухвате сљедеће:

- а) Регулационе мјере усмјерене на заштиту и промовисање различитости културних израза.
- б) Мјере којима се на одговарајући начин обезбјеђује могућност домаћим културним дјелатностима, робама и услугама, између свих оних које су на располагању на националној територији, а за стварање, продукцију, ширење, дистрибуцију и уживање таквих домаћих културних дјелатности, роба, и услуга, укључујући и одредбе које се односе на језик који се користи код таквих дјелатности, роба и услуга.
- в) Мјере које за циљ имају да домаћим независним културним привредним гранама и дјелатностима у неформалном сектору пруже ефикасан приступ средствима за продукцију, ширења и дистрибуцију културних дјелатности, роба и услуга.
- г) Мјере које за циљ имају обезбјеђење јавне финансиране помоћи.
- д) Мјере које за циљ имају подстицање непрофитних организација, као и јавних и приватних институција и умјетника те других професионалаца на пољу културе ка развијању и промовисању слободне размјене и протока идеја, културних израза и културних дјелатности, роба и услуга, те стимулисању креативног и предузетничког духа у својим дјелатностима.
- ђ) Мјере које за циљ имају установљивање и давање подршке јавним институцијама, по потреби.
- е) Мјере које за циљ имају његовање и подршку умјетника и других који се баве стварањем културних израза.
- ж) Мјере које за циљ имају јачање различитости медија, између осталих и путем јавних емитерских служби.

Члан 7 – МЈЕРЕ У ЦИЉУ ПРОМОВИСАЊА КУЛТУРНИХ ИЗРАЗА

1. Потписнице ће се трудити да на својој територији створе амбијент којим се подстичу појединци и друштвене групе:

- а) У циљу стварања, продукције, ширења, дистрибуције и приступа властитим културним изразима, обраћању дужне пажње посебним околностима и потребама жена, као и различитих друштвених група, укључујући и припаднике мањина и урођеничких народа.
- б) У циљу приступања различитим културним изразима унутар своје територије, као и унутар других земаља свијета.

2. Потписнице ће се такође трудити да увиде важност доприноса који дају умјетници, остали ангажовани у креативном процесу, културне заједнице и организације које подржавају њихов рад, те њихову централну улогу у чувању различитости културних израза.

Члан 8 – МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ИЗРАЗА

1. Без обзира на одредбе члана 5 и 6, потписница може да утврди постојање посебних ситуација гдје су културни изрази на њеној територији под ризиком искорјењивања, под озбиљном пријетњом или им је на други начин потребно хитно очување.

2. Потписнице могу да предузму све одговарајуће мјере у циљу заштите и очувања културних израза у ситуацијама споменутим у параграфу 1 на начин који је у складу са одредбама ове Конвенције.

3. Потписнице морају доставити извјештај Међувладиној комисији, споменутој у члану 23, о свим мјерама које су предузеле у циљу испуњавања потреба такве ситуације, те Комисија може да начини одговарајуће препоруке.

Члан 9 – РАЗМЈЕНА ИНФОРМАЦИЈА И ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Потписнице ће:

- а) Обезбјеђивати одговарајуће информације у својим извјештајима Унеску сваке четврте године о мјерама које су предузеле у циљу заштите и промовисања различитости културних израза на својој територији и на међународном нивоу.
- б) Одредити контакт особу која ће бити надлежна за расподелу информација у односу на Конвенцију.
- в) Вршити размјену информација везаних за заштиту и промовисање различитости културних израза.

Члан 10 – ОБРАЗОВАЊЕ И СВИЈЕСТ У ЈАВНОСТИ

Потписнице ће:

- а) Подстицати и промовисати схватање заштите и промовисања различитости културних израза, између осталог путем образовних програма и програма јачања свијести у јавности.
- б) Сарађивати с другим потписницама и међународним и регионалним организацијама у остваривању сврхе овога чланка.
- в) Трудити се да подстичу креативност и јачају продуктивне капацитете успостављањем образовних, програма обуке и размјене из области културних и привредних грана. Те би се мјере требале спроводити на начин који не оставља негативни утицај на традиционалне облике продукције.

Члан 11 – УЧЕШЋЕ У ЦИВИЛНОМ ДРУШТВУ

Потписнице признају основну улогу цивилног друштва у заштити и промовисању разноврсности културних израза. Потписнице ће подржавати активно учешће цивилног друштва у њиховим напорима на реализацији циљева ове Конвенције.

Члан 12 – ПРОМОВИСАЊЕ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

Потписнице ће се трудити да ојачају своју билатералну, регионалну и међународну сарадњу у циљу стварања услова који доводе до промовисања различитости културних израза, уз посебан осврт на ситуације споменуте у члану 8 и 17, посебно у циљу:

- а) Олакшавања дијалога о културној политици међу потписницама.
- б) Јачање стратешких и управљачких капацитета јавног сектора у институцијама јавног сектора у пољу културе, путем професионалних и међународних културних размјена и размјене најбоље праксе.
- в) Јачања партнерских односа са и у оквиру цивилног друштва, невладиних организација и приватног сектора у потхрањивању и промовисању различитости културних израза.
- г) Промовисања кориштења нових технологија, подстицања партнерских односа у циљу јачања размјене информација и културног разумијевања, те његовања различитости културних израза.
- д) Подстицања закључивања уговора о копродукцији и кодистрибуцији.

Члан 13 – ИНТЕГРАЦИЈА КУЛТУРЕ У ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

Потписнице ће се трудити да интегрису културу у своје развојне политике на свим нивоима у циљу стварања услова који воде ка одрживом развоју, те у том оквиру да његују аспекте који се тичу заштите и промоције различитости културних израза.

Члан 14 – САРАДЊА У ЦИЉУ РАЗВОЈА

Потписнице ће се трудити да подржавају сарадњу у циљу одрживог развоја и смањења сиромаштва, посебно у односу на посебне потребе земаља у развоју у циљу гајења настанка динамичног културног сектора, између осталих и наредних средства:

- а) Јачања културних привредних грана у земљама у развоју, путем:
  - 1) Стварања и јачања културних капацитета у пољу продукције и дистрибуције у земљама у развоју;
  - 2) Олакшавања ширег приступа глобалном тржишту и међународним дистрибутивним мрежама за њихове културне дјелатности, робе и услуге;
  - 3) Омогућавања настанка одрживих локалних и регионалних тржишта;
  - 4) Усвајања, по могућности, одговарајућих мјера у развијеним земљама, а у циљу олакшавања приступања на њиховој територији за дјелатности, робе и услуге земаља у развоју;
  - 5) Обезбјеђивања подршке за креативни рад и олакшавања мобилности, до могуће мјере, умјетника из свијета који је у развоју;
  - 6) Подстицања одговарајуће сарадње између развијених и земаља у развоју у областима, између осталих, музике и филма;
- б) Изградња капацитета путем размјене информација, искустава и експертизе, као и обуке кадрова у земљама у развоју у јавном и приватном сектору у вези са: између осталог стратешким и управљачким капацитетима, изградом и спровођењем политика, промовисањем и дистрибуцијом културних израза, развојем малих, средњих и микропредузећа, кориштењем технологије, те развојем и преносом вјештина:
- в) Преносом технологије путем увођења одговарајућих мотивацијских мјера за пренос технологије и know-howa, посебно у областима културних привредних грана и у предузећа.
- г) Финансијске подршке кроз:
  - 1) Оснивања Међународног фонда за културну различитост, како је предвиђено у члану 18;
  - 2) Обезбјеђивања службене развојне помоћи, по потреби укључујући техничку помоћ у циљу стимулисања и подржавања креативности;
  - 3) Остале облике финансијске помоћи, попут кредита с ниским каматним стопама, грантова и других механизма финансирања.

Члан 15 – УГОВОРИ О САРАДЊИ

Потписнице ће подстицати развој партнерских односа, између и у оквиру јавног и приватног сектора и непрофитних организација, у циљу сарадње са земаљама у јачању њихових капацитета у области заштите и промовисања различитости културних израза. Тим иновативним партнерским односима ће се, у складу са практичним потребама земаља у развоју, наглашавати даљи развој инфраструктуре, кадровских ресурса и политика, као и размјена културних дјелатности, роба и услуга.

Члан 16 – ПРЕФЕРЕНЦИЈАЛНИ ТРЕТМАН ЗЕМАЉА У РАЗВОЈУ

Развијене земље ће олакшати културну размјену са земљама у развоју пружањем, путем одговарајућих институционалних и законских оквира, преференцијалног третмана умјетницима и другим професионалцима и практичарима у пољу културе, као и културним робама и услугама из земаља у развоју.

Члан 17 – МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА У СИТУАЦИЈАМА ОЗБИЉНЕ ПРИЈЕТЊЕ ПО КУЛТУРНЕ ИЗРАЗЕ

Потписнице ће сарађивати на пружању помоћи једна другој, а посебно земљама у развоју у ситуацијама споменутих у члану 8.

Члан 18 – МЕЂУНАРОДНИ ФОНД ЗА КУЛТУРНУ РАЗЛИЧИТОСТ

1. Овим се установљава Међународни фонд за културну различитост, у даљем тексту »Фонд«.
2. Фонд ће се састојати од повјерених фондова установљених на управљање, у складу с финансијским прописима Унеска.
3. Ресурси Фонда ће се састојати од:
  - а) Доброволних доприноса које обезбиједје потписнице;
  - б) Фондова које за ту сврху одвоји Генерална конференција Унеска;
  - в) Доприноса, поклона или завјештања других држава, организација и програма система Уједињених нација, других регионалних или међународних организација и јавних и приватних тијела или појединаца;
  - г) Свих камата које се требају платити по ресурсима Фонда;
  - д) Фондова прибављених путем наплате и прихода од манифестација које се организују за прикупљање у корист Фонда;
  - ђ) Свих осталих ресурса одобрених у складу с прописима Фонда;
4. О кориштењу средстава Фонда ће одлучивати Међувладина комисија на основу смјерница утврђених на Конференција потписница споменутој у члану 22.
5. Међувладина комисија може да прихвати доприносе и друге облике помоћи за опште и посебне сврхе које се односе на појединачне пројекте, под условом да је она те пројекте одобрила.
6. Уз доприносе који се обезбјеђују Фонду не смију се узети никакви политички, економски и други услови неспојиви са циљевима Конвенције.
7. Потписнице ће се трудити да на редовној основи обезбјеђују добровољне доприносе у циљу спровођења ове Конвенције.

Члан 19 – РАЗМЈЕНА, АНАЛИЗА И ШИРЕЊЕ ИНФОРМАЦИЈА

1. Потписнице се слажу да ће размјењивати информације и експертизе везане за прикупљање података и статистику цифара о различитости културних израза, као и о најбољим праксама у циљу њихове заштите и промовисања.

2. Унеско ће путем постојећих механизма у оквиру Секретеријата олакшати прикупљање, анализу и ширење свих релевантних информација, статистичких података и најбољих пракси.
3. Унеско ће такође установити и ажурирати банку података о различитим секторима и владиним, приватним и непрофитним организацијама ангажованим у области културних израза.
4. У циљу олакшавања прикупљања података Унеско ће обратити посебну пажњу на изградњу капацитета и јачања експертизе потписника које поднесу захтјев за такву помоћ.
5. Прикупљањем информација наведених у овом члану ће се надопуњавати информације прикупљене на основу одредби члана 9.

V. Однос према осталим инструментима

Члан 20 – ОДНОС ПРЕМА ОСТАЛИМ СПОРАЗУМИМА: МЕЂУСОБНА ПОДРШКА, КОМПЛЕМЕНТАРНОСТ И НЕПОДРЕЂЕНОСТ

1. Потписнице потврђују да ће у доброј мјери испуњавати своје обавезе из ове Конвенције и свих других споразума чије су потписнице, у складу с тим, без подређивања ове Конвенције било ком другом споразуму.

- а) Оне ће гајити међусобно подржавање ове Конвенције и других споразума чије су потписнице;
- б) Код тумачења и примјене других споразума чије су странке или код ступања у друге међународне обавезе, потписнице ће у обзир узимати релевантне одредбе ове Конвенције;

2. Ништа у овој Конвенцији се неће тумачити у смислу модификације права и обавеза потписника у склопу било којих других споразума чије су оне потписнице.

Члан 21 – МЕЂУНАРОДНО КОНСУЛТОВАЊЕ И КООРДИНАЦИЈА

Потписнице се обавезују да ће промовисати циљеве и принципе ове Конвенције у другим међународним форумима. У ту сврху потписнице ће се по потреби консултовати међусобно, имајући на уму те циљеве и принципе.

VI. Органи конвенције

Члан 22 – КОНФЕРЕНЦИЈА ПОТПИСНИЦА

1. Биће установљена Конференција потписника. Конференција потписника биће пленарно и врховно тијело ове Конвенције.

2. Конференција потписница ће се састајати на редовном засједању сваке двије године, што је више могуће у вези са Генералном конференцијом Унеска. Она се може састајати на ванредном засједању, ако она тако одлучи или ако Међувладаина комисија добије захтјев у том смислу од барем једне трећине потписница.

3. Конференција потписница ће усвајати своје властите пословнике.

4. Функције Конференције потписница ће, између осталог, бити да:

- а) Одабире Међувладине комисије;
- б) Прима и разматра извјештаје потписница по овој Конвенцији које достави Међувладаина комисија;
- в) Одобрава оперативне смјернице које на њен захтјев припреми Међувладаина комисија;
- г) Предузима и остале евентуалне мјере које може сматрати неопходнима у циљу унапређивања циљева ове Конвенције.

Члан 23 – МЕЂУВЛАДИНА КОМИСИЈА

1. У оквиру Унеска ће се установити Међувладаина комисија за заштиту и промовисање различитости културних израза, у даљем тексту »Међувладаина комисија«. Она ће се састојати од представника 18 држава потписница Конвенције, изабраних на мандат од четири године од стране Конференције потписница, након ступања на снагу ове Конвенције у складу са чланом 29.

2. Међувладаина комисија ће се састајати једном годишње.

3. Међувладаина комисија ће функционисати под окриљем и усмјерењем Конференције потписница и биће њој одговорна.

4. Број чланова Међувладине комисије ће се повећати на 24 када број потписница Конвенције достигне 50.

5. Одабирање чланова Међувладине комисије ће бити засновано на принципу равноправне географске заступљености, као и на принципу ротације.

6. Без обзира на друге надлежности које јој се одређују овом Конвенцијом, функције Међувладаина комисије ће бити да:

- а) Промовише циљеве ове Конвенције и подстицање и праћење њиховог провођења;
- б) Припрема и предаје на одобравање Конференције потписница, на њен захтјев, оперативних смјерница за провођење и примјену одредби Конвенције;
- в) Преноси Конференцији потписница извјештаје од потписница Конвенције, скупа са својим коментарима и сижеом њиховог садржаја;
- г) Чини одговарајуће препоруке које треба предузети у ситуацијама које јој се ставе на пажњу од стране потписница Конвенције у складу с релевантним одредбама Конвенције, посебно члана 8;
- д) Установљава процедуре и друге механизме за консултације које за циљ имају промовисање циљева и принципа Конвенције у другим међународним форумима;
- ђ) Обавља све остале задатке које од ње може да затражи Конференција потписница.

7. Међувладаина комисија у складу са својим Пословником може у свако доба да позове јавне и приватне организације и појединце да учествују на њеним састанцима у циљу консултација по конкретним питањима.

8. Међувладаина комисија ће припремити и доставити свој властити Пословник Конференцији потписница на одобравање.

Члан 24 – СЕКРЕТЕРИЈАТ УНЕСКА

1. Органе Конвенције помагаће Секретеријат Унеска.
2. Секретеријат ће припремити документацију Конференције потписница и Међувладние комисије, као и дневни ред за њихове састанке, те ће помагати код провођења њихових одлука и извјештавати о том ставу.

VII. Завршне клаузуле

Члан 25 – РЈЕШАВАЊЕ СПОРОВА

1. У случају да дође до спора између потписница Конвенције везано за тумачење или примјену Конвенције, потписнице ће потражити рјешење у преговорима.
2. Ако се дотичне потписнице не буду могле да договоре у преговорима, оне могу заједнички потражити добронамјерне услуге или затражити медијацију треће стране.
3. Ако се добронамјерне услуге или медијација не спроведу, или ако не дође до рјешавања преговорима, добронамјерним услугама или посредовањем, потписница може да прибјегне помирењу у складу с процедуром предвиђеном у Анексу ове Конвенције. Потписнице ће у доброј намјери разматрати приједлог Комисије за помирење у циљу рјешавања спора.
4. Свака од потписница може у вријеме ратификације, прихватања, одобрења или приступања да изјави да не признаје горе предвиђену процедуру помирења. Свака потписница која је дала такву изјаву може у било које вријеме ту изјаву да повуче тако што ће послати обавјештење генералном секретару Унеска.

Члан 26 – РАТИФИКАЦИЈА, ПРИХВАТАЊЕ, ОДОБРЕЊЕ ИЛИ ПРИСТУПАЊЕ ДРЖАВА ЧЛАНИЦА

1. Ова Конвенција ће бити подложна ратификацији, прихватању, одобравању или приступању од стране држава чланица Унеска, и то свака у складу са својом уставном процедуром.
2. Инструменти ратификације, прихватања, одобравања или приступања ће се депоновати код генералног директора Унеска.

Члан 27 – ПРИСТУПАЊЕ

1. Ова Конвенција ће бити отворена за приступање свим државама које нису чланице Унеска, али јесу чланице Уједињених нација и/или било које од њихових специјализованих агенција, а које Генерална конференција Унеска позове на приступање.
2. Ова Конвенција ће такође бити отворена за приступање територијама које уживају пуну унутрашњу самоуправу коју су као такву признале Уједињене нације, али које нису добиле пуну независност у складу са резолуцијом Генералне скупштине бр. 1514 (ХВ), а које имају надлежност у предметима

које регулише ова Конвенција, укључујући и надлежност за ступање у међународне споразуме у односу на такве предмете.

3. Наредне одредбе се примјењују на регионалне организације за економске интеграције:

- а) Ова Конвенција ће такође бити отворена за приступање свим регионалним организацијама за економску интеграцију, које ће, осим како је предвиђено у даљем тексту доље, бити потпуно обавезане одредбама Конвенције на исти начин као и државе чланице.
- б) У случају да су једна или више држава чланица такве организације такође потписнице ове Конвенције, организација и дотична држава чланица или државе ће одлучивати о својој надлежности за испуњавање својих обавеза по овој Конвенцији. Таква расподјела надлежности ће ступити на снагу након обављене процедуре обавјештавања описаних у тачки в). Организација и државе чланице неће имати право вршења права по овој Конвенцији у исто вријеме. Поред тога, регионалне организације за економску интеграцију ће, по предметима који су у њиховој надлежности, вршити своја права гласања с бројем гласова једнаким броју њихових држава чланица које су потписнице ове Конвенције. Таква организација не смије да врши своје право гласања ако било која од њених држава чланица врши своје право, и обрнуто.
- в) Регионалне организације за економску интеграцију и њене државе чланице или државе које су се договориле о расподјели надлежности, како је предвиђено у тачки г), обавијестиће потписнице о сваком таквом приједлогу расподјеле надлежности на сљедећи начин:
  - 1) У свом инструменту за приступање такве организације ће изјавити конкретно расподјелу својих надлежности у односу на предмете које регулише Конвенција.
  - 2) У случају касније модификације међусобно подијељених надлежности, регионална организација за економску интеграцију мора да обавијести депозитара о свакој таквој предложеној модификацији међусобних надлежности: депозитар ће са своје стране обавијестити потписнице о тој модификацији.
- д) За државе чланице неке регионалне организације за економске интеграције, које постану потписнице ове Конвенције, сматраће се да задржавају надлежности по свим предметима у односу на које није дошло до конкретне изјаве нити обавјештења депозитару у смислу преноса надлежности са њих на организацију.
- ђ) »Регионална организација за економску интеграцију« означава организацију коју сачињавају суверене државе, чланице Уједињених нација или било које од њених специјализованих агенција, на коју су те државе пренијеле надлежности у смислу предмета које регулише ова Конвенција и која је прописно овлаштена, у складу са својим интерним процедурама, да постане њена потписница.

4. Инструмент о приступању ће се депоновати код генералног директора Унеска.

Члан 28 – ОСОБА ЗА КОНТАКТ

Кад постане потписница ове Конвенције, свака потписница мора да именује контактну особу, како је предвиђено чланом 9.

Члан 29 – СТУПАЊЕ НА СНАГУ

1. Ова Конвенција ће ступити на снагу три мјесеца након датума депоновања тридесетог инструмента за ратификацију, прихватање, одобрење или приступање, али само у односу на оне државе или регионалне организације за економску интеграцију које су депоновале своје документе за ратификацију, прихватање, одобравање или приступање на тај датум или прије њега. Она ће ступити на снагу у односу на сваку другу потписницу три мјесеца након депоновања њених инструмената за ратификацију, прихватање, одобравање или приступање.

2. У сврху овог члана сваки инструмент који депонује нека регионална организација, економска интеграција неће се бројати за додатну на оне које су депоновале државе чланице те организације.

Члан 30 – ФЕДЕРАЛНИ И НЕУНИТАРНИ СИСТЕМИ

Пошто су међународни споразуми једнако обавезујући за потписнице, без обзира на њихове уставне системе, на потписнице које имају федерални или неунитарни уставни систем односе се слjedeће одредбе:

- а) У односу на одредбе ове Конвенције, чије спровођење потпада под правну јурисдикцију федералне или централне законодавне власти, обавезе федералне или централне владе биће исте као и оне за потписнице које нису федералне државе.
- б) У односу на одредбе Конвенције, чије спровођење потпада под јурисдикцију појединачних уставних јединица попут држава, регија, покрајина или кантона које нису обавезане уставним системом федерације у смислу предузимања законодавних мјера, федерална влада ће по потреби информисати надлежне органе уставних јединица попут држава, регија, покрајина или кантона о реченим одредбама са својом препоруком за њихово усвајање.

Члан 31 – ОДРИЦАЊЕ

1. Свака потписница ове Конвенције може да се одрекне ове Конвенције.
2. О одрицању ће се доставити обавјештење инструментом у писаној форми која се депонује код генералног директора Унеска.
3. То одрицање ће ступити на снагу 12 мјесеци након пријема инструмента одрицања. Оно неће ни на који начин утицати на финансијске обавезе потписнице која се одриче Конвенције до датума на који повлачење ступа на снагу.

Члан 32 – ФУНКЦИЈА ДЕПОЗИТАРА

Генерални директор Унеска, као депозитар ове Конвенције обавјештава државе чланице Организације, државе које нису чланице Организације, те регионалне организације за економску интеграцију из члана 27, као и Уједињене нације о депоновању инструмента за ратификацију, прихватање, одобравање и приступање предвиђених у члану 26 и 27, те о инструментима одрицања предвиђених у члану 31.

Члан 33 – ИЗМЈЕНЕ И ДОПУНЕ

1. Писменим саопштењем упућеним генералном директору потписница ове Конвенције може да предложи измјене и допуне на ову Конвенцију. Главни директор ће прослиједити то саопштење свим потписницама. Ако се у року од шест мјесеци од датума слања саопштења на захтјев повољно изјасни најмање половина потписница, генерални директор ће представити тај приједлог на наредној Конференцији потписница на дискусију и евентуално усвајање.
2. Измјене и допуне ће се усвајати двотрећинском већином присутних и гласујућих потписница.

3. Кад се усвоје, измјене и допуне на ову Конвенцију ће се доставити потписницама на ратификацију, прихватање, одобравање или приступање.

4. У односу на потписнице које су ратификовале, прихватиле, одобриле или приступиле измјенама и допунама на ову Конвенцију, она ће ступити на снагу три мјесеца након депоновања инструмената споменутих у параграфу 3 овог члана од стране двије трећине потписница држава странака. Након тога, у односу на сваку потписницу која ратификује, прихвати, одобри или приступи некој измјени и допуни, речена измјена и допуна ће ступити на снагу три мјесеца након датума депоновања од стране те потписнице свог инструмента за ратификацију, прихватање, одобравање или приступање.

5. Процедура предвиђена у параграфима 3 и 4 неће се примјењивати на измјене и допуне на члан 23, везано за број чланова Међувладине комисије. Те измјене и допуне ступају на снагу у вријеме кад се усвоје.

6. Држава или регионална организација за економску интеграцију, споменута у члану 27, која постане потписница ове Конвенције након ступања на снагу измјена и допуна, у складу са параграфом 4 овог члана ће, ако не изрази другачију намјеру, бити сматрана:

- а) Потписницом ове Конвенције скупа са измјенама и допунама;
- б) Потписницом Конвенције без измјена и допуна у односу на сваку потписницу која није обавезана измјенама и допунама;

Члан 34 – ВЈЕРОДОСТОЈНОСТ ТЕКСТОВА

Ова Конвенције је сачињена на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику и свих шест текстова су вјеродостојни.

Члан 35 – УПИС У РЕГИСТАР

У складу с чланом 102 Повеље Уједињених нација, ова Конвенција ће се регистровати у Секретеријату Уједињених нација на захтјев генералног директора Унеска.

Додатак

Процедура помирења

Члан 1 – КОМИСИЈА ЗА ПОМИРЕЊЕ

Комисија за помирење образоваће се на захтјев једне од потписница у спору. Комисија ће се, ако се потписнице не споразумију другачије, састојати од пет чланова, од којих свака од потписница именује по два члана и од предсједника кога именују ти чланови.

Члан 2 – ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

У споровима између више од двије потписнице, потписнице истога интереса ће именовати своје чланове Комисије заједничким договором. Тамо гдје двије и више потписница имају одвојене интересе или тамо гдје постоји неслагање око тога да ли су оне истога интереса, оне ће именовати своје чланове одвојено.

Члан 3 – ИМЕНОВАЊА

Ако потписнице не изврше било које именовање у року од два мјесеца од датума захтјева за образовањем Комисије за помирење, генерални директор Унеска ће, по захтјеву потписнице која је уложила дати захтјев, извршити именовања у року од два мјесеца.

Члан 4 – ПРЕДСЈЕДНИК КОМИСИЈЕ

Ако предсједник Комисије за помирење није одабран у року од два мјесеца од именовања посљедњег члана Комисије, генерални директор Унеска ће на захтјев потписница одредити предсједника у року од два мјесеца.

Члан 5 – ОДЛУКЕ

Комисија за помирења доноси одлуке већином гласова својих чланова. Ако се потписнице у спору не споразумију другачије, она ће утврдити своју властиту процедуру. Она ће начинити приједлог за рјешавање спора, који ће потписнице разматрати у доброј вјери.

Члан 6 – НЕСЛАГАЊЕ

О неслагању у вези са надлежности Комисије за помирење рјешава Комисија.

KONVENCIJA

o zaštiti i
promicanju

Raznolikosti kulturnih izričaja

Pariz, 20. listopada 2005.

Opća konferencija Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu, koja se sastala u Parizu od 3. do 21. listopada 2005. godine, na svom 33. zasjedanju,

potvrđujući da je kulturna raznolikost određujuća značajka čovječanstva,

svjesna da kulturna raznolikost tvori zajedničku baštinu čovječanstva, te da je treba njegovati i čuvati za dobrobit svih,

uviđajući da kulturna raznolikost stvara bogat i raznovrstan svijet, povećava mogućnost izbora i obogaćuje ljudske potencijale i vrijednosti, zbog čega je pokretač održivog razvoja zajednica, naroda i država,

podsećajući da je kulturna raznolikost, razvijajući se u okvirima demokracije, snošljivosti, socijalne pravde i uzajamnog poštivanja među narodima i kulturama, nužna za mir i sigurnost na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini,

veličajući značenje kulturne raznolikosti za puno ostvarenje ljudskih prava i temeljnih sloboda proglašanih u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i drugim općepriznatim instrumentima,

naglašavajući potrebu uključivanja kulture kao stratejskog faktora u nacionalne i međunarodne razvojne politike, kao i u međunarodnu suradnju na području razvoja, uzimajući u obzir i Milenijsku deklaraciju Ujedinjenih naroda (2000) s njezinim posebnim naglaskom na iskorjenjivanje siromaštva,

uzimajući u obzir da kultura u vremenu i prostoru poprima različite oblike i da je ova raznolikost utjelovljena u jedinstvenosti i mnogostrukosti identiteta i kulturnih izričaja naroda i društava koja čine čovječanstvo,

priznavajući značaj tradicionalnog znanja kao izvora nematerijalnog i materijalnog bogatstva i osobito sustava znanja autohtonih naroda i njegovoga pozitivnog prinosa održivom razvoju kao i potrebe za njegovom odgovarajućom zaštitom i promicanjem,

priznavajući potrebu za poduzimanjem mjera za zaštitu raznolikosti kulturnih izričaja, uključujući zaštitu njihovog sadržaja, osobito u situacijama u kojima kulturnim izričajima prijeti mogućnost nestajanja ili ozbiljnog narušavanja,

naglašavajući značaj kulture za socijalnu koheziju općenito, te posebno njezine potencijale za unapređenje položaja i uloge žena u društvu,

uviđajući da se kulturna raznolikost osnažuje slobodnim protokom ideja, te da se promiče stalnim razmjenama i međusobnom interakcijom kultura,

ponovno potvrđujući da sloboda mišljenja, izražavanja i obavješćivanja kao i raznolikost medija omogućuju unapređenje kulturnih izričaja unutar društava,

priznavajući da je raznolikost kulturnih izričaja, uključujući tradicionalne kulturne izričaje, važan faktor koji omogućuje pojedincima i narodima da izraze i podijele s drugima svoje ideje i vrijednosti,

podsjećajući kako je jezična raznolikost temeljno načelo kulturne raznolikosti i ponovno potvrđujući temeljnu ulogu koju obrazovanje ima u zaštiti i promicanju kulturnih izričaja,

uzimajući u obzir značaj vitalnosti kultura, uključujući pripadnike manjina i autohtonih naroda, kako se to očituje u njihovoj slobodi stvaranja, širenja i distribuiranja tradicionalnih kulturnih izričaja, te njihovoga pristupa njima, kako bi im koristili u vlastitom razvoju,

naglašavajući iznimno važnu ulogu međusobnoga kulturnog djelovanja i stvaralaštva koji njeguju i obnavljaju kulturne izričaje i unapređuju ulogu onih koji sudjeluju u razvoju kulture za opći napredak društva,

priznavajući važnost prava intelektualnog vlasništva za opstanak onih uključenih u kulturno stvaralaštvo,

uvjerena kako kulturne aktivnosti, proizvodi i usluge imaju i privredne i kulturne značajke s obzirom na to da prenose identitete, vrijednosti i značenja, te se, stoga, s njima ne smije postupati kao da posjeduju isključivo komercijalnu vrijednost,

primjećujući kako procesi globalizacije, premda olakšani brzim razvojem informacijskih i komunikacijskih tehnologija, nude dosad nezabilježene uvjete za snažniju interakciju između kultura, također predstavljaju i izazov za kulturnu raznolikost, prije svega s obzirom na rizike od stvaranja neravnoteže između bogatih i siromašnih država,

uviđajući specifičnu zadaću UNESCO-a u osiguravanju poštivanja raznolikosti kultura, te preporučivanju onih međunarodnih sporazuma koji mogu biti potrebni kako bi se promicao slobodni protok ideja putem riječi i slike,

pozivajući se na odredbe međunarodnih instrumenata koje je usvojio UNESCO, a koji se odnose na kulturnu raznolikost i ostvarivanje kulturnih prava, a posebno Opće deklaracije o kulturnoj raznolikosti iz 2001. godine,

Usvaja ovu Konvenciju 20. listopada 2005. godine.

I. Ciljevi i vodeća načela

Članak 1 – CILJEVI

Ciljevi ove Konvencije su:

- a) zaštita i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja,
- b) stvaranje uvjeta za unapređivanje kultura i njihovo slobodno međusobno djelovanje na uzajamno koristan način,
- c) poticanje dijaloga između kultura s ciljem osiguravanja širih i uravnoteženih kulturnih razmjena u svijetu u korist međukulturalnog poštivanja i kulture mira,
- d) njegovanje interkulturalnosti radi razvijanja međusobnoga kulturnog djelovanja u duhu izgradnje mostova među narodima,
- e) promicanje poštivanja raznolikosti kulturnih izričaja i podizanja svijesti o njezinoj vrijednosti na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini,
- f) potvrđivanje važnosti povezanosti kulture i razvoja za sve države, osobito države u razvoju, te podupiranje aktivnosti koje se poduzimaju na nacionalnoj i međunarodnoj razini za priznavanje stvarne vrijednosti ove povezanosti,
- g) priznavanje specifične prirode kulturnih aktivnosti, proizvoda i usluga kao nositelja identiteta, vrijednosti i značenja,
- h) potvrđivanje suverenog prava država da zadrže, usvajaju i provode politike i mjere koje smatraju prikladnima za zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja na svom teritoriju,
- i) jačanje međunarodne suradnje i solidarnosti u duhu partnerstva, osobito s ciljem povećavanja sposobnosti zemalja u razvoju da zaštite i promiču raznolikost kulturnih izričaja.

Članak 2 – VODEĆA NAČELA

1. Načelo poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda

Kulturna raznolikost se može štiti i promicati samo ako su zajamčena ljudska prava i temeljne slobode, poput slobode izražavanja, obavješćivanja i komunikacije, kao i sposobnosti pojedinaca da biraju kulturne izričaje. Nitko se ne može pozivati na odredbe ove Konvencije kako bi kršio ili ograničavao ljudska prava i temeljne slobode sadržane u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima ili zajamčene međunarodnim pravom.

2. Načelo suvereniteta

Države imaju suvereno pravo, sukladno Povelji Ujedinjenih naroda i načelima međunarodnog prava, usvajati mjere i politike za zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja unutar svojih teritorija.

3. Načelo jednakog dostojanstva i poštivanja svih kultura

Zaštita i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja pretpostavlja priznavanje jednakopravnog dostojanstva i poštivanja svih kultura, uključujući kulture pripadnika manjina i autohtonih naroda.

4. Načelo međunarodne solidarnosti i suradnje

Međunarodna suradnja i solidarnost trebaju biti usmjerene na omogućavanje državama, osobito državama u razvoju, stvaranje i jačanje njihovih sredstava kulturnih izričaja, uključujući njihove kulturne industrije, bilo nove ili već utemeljene na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

5. Načelo komplementarnosti privrednih i kulturnih aspekata razvoja

S obzirom na to da je kultura jedan od pokretača razvoja, a kulturni aspekti razvoja podjednako važni kao i privredni, pojedinci i narodi imaju temeljno pravo u njima sudjelovati i uživati.

6. Načelo održivog razvoja

Kulturna raznolikost je bogata ostavština za pojedince i društva. Zaštita, promicanje i održavanje kulturne raznolikosti temeljni su preduvjeti održivog razvoja u korist sadašnjih i budućih naraštaja.

7. Načelo ravnopravnog pristupa

Ravnopravni pristup bogatom i raznolikom području kulturnih izričaja iz svih dijelova svijeta, te pristup kultura sredstvima izričaja i širenja predstavljaju značajne faktore unapređenja kulturne raznolikosti i poticanja uzajamnog razumijevanja.

8. Načelo otvorenosti i ravnoteže

Pri usvajanju mjera za podupiranje raznolikosti kulturnih izričaja, države trebaju nastojati na odgovarajući način promicati otvorenost prema drugim kulturama svijeta i osigurati da te mjere budu usmjerene prema ciljevima postavljenima u ovoj Konvenciji.

II. Djelokrug primjene

Članak 3 – DJELOKRUG PRIMJENE

Ova će se Konvencija primjenjivati na politike i mjere koje usvajaju stranke, a odnose se na zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja.

III. Definicije

Članak 4 – DEFINICIJE

U smislu ove Konvencije:

1. Kulturna raznolikost

“Kulturna raznolikost” odnosi se na raznovrsne načine na koje kulture skupina i društava pronalaze svoj izričaj. Ovi se izričaji prenose unutar i između skupina i društava.

Kulturna raznolikost se očituje ne samo kroz različite načine na koje se kulturna baština čovječanstva izražava, širi i prenosi preko raznolikih kulturnih izričaja nego i kroz različite načine umjetničkog stvaralaštva, proizvodnje, prenošenja, distribucije i uživanja bez obzira na korištena sredstva i tehnologije.

2. Kulturni sadržaj

“Kulturni sadržaj” odnosi se na simboličko značenje, umjetničku dimenziju i kulturne vrijednosti koje potječu od ili izražavaju kulturne identitete.

3. Kulturni izričaji

“Kulturni izričaji” su oni izričaji koji proistječu iz stvaralaštva pojedinaca, skupina i društava i koji imaju kulturni sadržaj.

4. Kulturne aktivnosti, proizvodi i usluge

“Kulturne aktivnosti, proizvodi i usluge” odnose se na one aktivnosti, proizvode i usluge koje u vremenu u kojem se smatraju specifičnim svojstvom, korištenjem ili svrhom utjelovljuju ili prenose kulturne izričaje bez obzira na komercijalnu vrijednost koju mogu imati. Kulturne aktivnosti mogu biti same sebi cilj ili mogu pridonositi proizvodnji kulturnih proizvoda i usluga.

5. Kulturne industrije

“Kulturne industrije” podrazumijevaju industrije koje proizvode i distribuiraju kulturne proizvode ili usluge sukladno definiciji u prethodnom stavku 4.

6. Kulturne politike i mjere

“Kulturne politike i mjere” podrazumijevaju one politike i mjere koje se odnose na kulturu, bilo na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj ili međunarodnoj razini, a koje su usmjerene izravno na kulturu kao takvu ili koje su formulirane tako da izravno utječu na kulturne izričaje pojedinaca, skupina ili društava, zatim na stvaranje, proizvodnju, širenje ili distribuciju, te pristup kulturnim aktivnostima, proizvodima i uslugama.

7. Zaštita

“Zaštita” znači usvajanje mjera koje imaju za cilj očuvanje, zaštitu i unapređenje raznolikosti kulturnih izričaja.

“Štititi” znači usvajati takve mjere.

8. Interkulturalnost

“Interkulturalnost” se odnosi na postojanje i ravnopravno međusobno djelovanje različitih kultura, te mogućnost stvaranja zajedničkih kulturnih izričaja putem dijaloga i uzajamnog poštivanja.

IV. Prava i obveze stranaka

Članak 5 – OPĆE PRAVILO VEZANO UZ PRAVA I OBVEZE

1. Stranke, sukladno Povelji Ujedinjenih naroda, načelima međunarodnog prava i općepriznatim instrumentima za zaštitu ljudskih prava, ponovno potvrđuju svoje suvereno pravo na formuliranje i provedbu kulturnih politika i usvajanje mjera za zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja, te jačanje međunarodne suradnje radi ostvarenja ciljeva ove Konvencije.

2. Kada stranka provodi politike i poduzima mjere za zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja na svom teritoriju, njezine politike i mjere moraju biti sukladne odredbama ove Konvencije.

Članak 6 – PRAVA STRANAKA NA NACIONALNOJ RAZINI

1. U okviru svojih kulturnih politika i mjera definiranih člankom 4. stavkom 6, te uzimajući u obzir vlastite posebne okolnosti i potrebe, svaka stranka može usvajati mjere koje imaju za cilj zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja na njezinom teritoriju.

2. Te mjere mogu obuhvatiti sljedeće:

- a) regulacijske mjere usmjerene na zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja,
- b) mjere koje, na odgovarajući način, stvaraju prostor za domaće kulturne aktivnosti, proizvode i usluge između svih onih koje su raspoložive unutar nacionalnog teritorija za stvaranje, proizvodnju, širenje, distribuciju i uživanje takvih domaćih kulturnih aktivnosti, proizvoda i usluga, uključujući odredbe koje se odnose na korištenje jezika za takve aktivnosti, proizvode i usluge,
- c) mjere koje imaju za cilj pružiti domaćim neovisnim kulturnim industrijama i aktivnostima u neformalnom sektoru učinkovit pristup sredstvima proizvodnje, širenja i distribucije kulturnih aktivnosti, proizvoda i usluga,
- d) mjere koje imaju za cilj osigurati javno financiranje,

- e) mjere koje imaju za cilj poticanje neprofitnih organizacija, kao i javnih i privatnih institucija i umjetnika, te drugih kulturnih djelatnika na razvijanje i promicanje slobodne razmjene i kretanja ideja, kulturnih izričaja i kulturnih aktivnosti, proizvoda i usluga, te poticanje stvaralačkog i poduzetničkog duha u njihovim aktivnostima,
- f) mjere koje imaju za cilj osnivanje i podupiranje javnih institucija, prema potrebi,
- g) mjere koje imaju za cilj skrb i potporu umjetnicima i ostalima uključenima u stvaranje kulturnih izričaja,
- h) mjere koje imaju za cilj unapređenje raznolikosti medija, uključujući unapređenje putem javne radiodifuzije.

Članak 7 – MJERE ZA PROMICANJE KULTURNIH IZRIČAJA

1. Stranke će nastojati na svom teritoriju stvoriti ozračje koje potiče pojedince i socijalne skupine:

- a) na stvaranje, proizvodnju, širenje, distribuiranje i pristup vlastitim kulturnim izričajima, posvećujući dužnu pažnju posebnim okolnostima i potrebama žena kao i različitih socijalnih skupina, uključujući pripadnike manjina i autohtonih naroda,
- b) na osiguranje pristupa raznolikim kulturnim izričajima s vlastitog teritorija, kao i iz drugih država svijeta.

2. Stranke će, također, nastojati prepoznati važnost postignuća umjetnika i drugih osoba uključenih u stvaralački proces, kulturnih zajednica i organizacija koje podupiru njihovo djelovanje, te njihove središnje uloge u njegovanju raznolikosti kulturnih izričaja.

Članak 8 – MJERE ZA ZAŠTITU KULTURNIH IZRIČAJA

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 5. i 6, stranka može utvrditi postojanje posebnih situacija u kojima su kulturni izričaji na njezinom teritoriju izloženi riziku nestajanja, ozbiljno ugroženi ili zbog drugih razloga zahtijevaju hitnu zaštitu.

2. Stranke mogu poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi zaštitile i očuvale kulturne izričaje u situacijama navedenima u stavku 1. na način koji je sukladan odredbama ove Konvencije.

3. Stranke će izvješćivati Međuvladin odbor naveden u članku 23. o svim poduzetim mjerama za rješavanje neodgodivih situacija pri čemu Međuvladin odbor može dati odgovarajuće preporuke.

Članak 9 – PODJELA INFORMACIJA I TRANSPARENTNOST

Stranke će:

- a) u svojim izvješćima UNESCO-u svake četiri godine pružiti odgovarajuće informacije o poduzetim mjerama za zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja unutar svog teritorija i na međunarodnoj razini,
- b) utvrditi kontaktnu točku koja će biti odgovorna za razmjenu informacija vezanih za ovu Konvenciju,
- c) dijeliti i razmjenjivati informacije koje se odnose na zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja.

Članak 10 – OBRAZOVANJE I PODIZANJE JAVNE SVIJESTI

Stranke će:

- a) poticati i unapređivati razumijevanje značenja zaštite i promicanja raznolikosti kulturnih izričaja, između ostaloga i putem programa obrazovanja i podizanja svijesti usmjerenih na širu javnost,
- b) surađivati s drugim strankama i međunarodnim i regionalnim organizacijama u ostvarivanju ciljeva ovoga članka,
- c) uložiti napore kako bi se poticalo stvaralaštvo i jačali proizvodni kapaciteti uvođenjem programa obrazovanja, osposobljavanja i razmjene na području kulturnih industrija. Ove mjere se trebaju provoditi na način koji nema negativnih posljedica na tradicionalne oblike proizvodnje.

Članak 11 – SUDJELOVANJE CIVILNOG DRUŠTVA

Stranke priznaju temeljnu ulogu civilnog društva u zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja. Stranke će poticati aktivno sudjelovanje civilnog društva u njihovim naporima na realizaciji ciljeva ove Konvencije.

Članak 12 – POTICANJE MEĐUNARODNE SURADNJE

Stranke će nastojati ojačati svoju bilateralnu, regionalnu i međunarodnu suradnju radi stvaranja uvjeta koji potiču promicanje raznolikosti kulturnih izričaja, osobito uzimajući u obzir situacije spomenute u člancima 8. i 17, prije svega s ciljem:

- a) olakšavanja dijaloga o kulturnim politikama između stranaka,
- b) unapređenja strategijskih i upravnih kapaciteta kulturnih institucija u javnom sektoru putem stručnih i međunarodnih kulturnih razmjena i razmjena primjera najbolje prakse,
- c) jačanja partnerstva sa i između civilnog društva, nevladinih organizacija i privatnog sektora u njegovanju i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja,
- d) promicanja korištenja novih tehnologija, poticanja partnerstva radi unapređenja razmjene informacija i kulturnog razumijevanja, te njegovanja raznolikosti kulturnih izričaja,
- e) poticanja zaključivanja koprodukcijских i kodistribucijskih sporazuma.

Članak 13 – UKLJUČIVANJE KULTURE U ODRŽIVI RAZVOJ

Stranke će nastojati uključiti kulturu u svoje razvojne politike na svim razinama radi stvaranja uvjeta koji potiču održivi razvoj i u tom okviru unapređuju aspekte vezane uz zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja.

Članak 14 – SURADNJA ZA RAZVOJ

Stranke će nastojati podupirati suradnju za održivi razvoj i smanjenje siromaštva, osobito u vezi sa specifičnim potrebama država u razvoju radi poticanja stvaranja dinamičnog kulturnog sektora, između ostaloga, i sljedećim sredstvima:

- a) jačanjem kulturnih industrija u zemljama u razvoju putem:
  - (i) stvaranja i jačanja kapaciteta produkcije i distribucije kulturnih dobara u državama u razvoju,
  - (ii) olakšavanja šireg pristupa njihovim kulturnim aktivnostima, proizvodima i uslugama globalnom tržištu i međunarodnim distribucijskim mrežama,
  - (iii) omogućavanja razvitka održivih lokalnih i regionalnih tržišta,
  - (iv) usvajanja, gdje je to moguće, odgovarajućih mjera u razvijenim zemljama radi olakšavanja pristupa na svoj teritorij kulturnim aktivnostima, proizvodima i uslugama država u razvoju,
  - (v) pružanja potpore stvaralačkom radu i olakšavanja, što je moguće veće, mobilnosti umjetnika iz država u razvoju,
  - (vi) poticanja odgovarajuće suradnje između razvijenih država i država u razvoju, između ostaloga, i na područjima glazbe i filma;
- b) izgradnjom kapaciteta, razmjenom informacija, iskustva i stručnih mišljenja, te osposobljavanjem ljudskih resursa u zemljama u razvoju, u javnom i privatnom sektoru vezano uz, između ostaloga, stratezijske i upravne sposobnosti, izradu i provedbu politike, promicanje i distribuciju kulturnih izričaja, razvoj malih, srednjih i mikropoduzeća, korištenjem tehnologije, te razvojem i transferom vještina,
- c) transferom tehnologije putem uvođenja odgovarajućih poticajnih mjera za transfer tehnologije i znanja, osobito u područjima kulturnih industrija i u poduzetništvu,
- d) financijskom potporom putem:
  - (i) osnivanja Međunarodnog fonda za kulturnu raznolikost, sukladno članku 18,
  - (ii) pružanja, prema potrebi, službene razvojne pomoći uključujući tehničku pomoć s ciljem poticanja i podupiranja stvaralaštva,
  - (iii) drugih oblika financijske pomoći poput kredita s niskom kamatom, bespovratnih kredita i drugih mehanizama financiranja.

Članak 15 – DOGOVORI O SURADNJI

Stranke će poticati razvitak partnerstava između i unutar javnog i privatnog sektora i neprofitnih organizacija radi suradnje s državama u razvoju i unapređenja njihovih kapaciteta za zaštitu i poticanje raznolikosti kulturnih izričaja. Na temelju praktičnih potreba država u razvoju, ova će inovativna partnerstva naglasak stavljati na daljnji razvoj infrastrukture, ljudskih resursa i politika, te razmjenu kulturnih djelatnosti, proizvoda i usluga.

Članak 16 – PREFERENCIJALNI TRETMAN DRŽAVA U RAZVOJU

Razvijene zemlje će olakšati kulturne razmjene s državama u razvoju, pružajući, putem odgovarajućih institucionalnih i pravnih okvira, preferencijalni tretman umjetnicima i drugim kulturnim djelatnicima, te kulturnim proizvodima i uslugama iz država u razvoju.

Članak 17 – MEĐUNARODNA SURADNJA U SITUACIJAMA OZBILJNE UGROŽENOSTI KULTURNIH IZRIČAJA

Stranke će surađivati pri uzajamnom pružanju pomoći, a osobito u pružanju pomoći zemljama u razvoju u situacijama spomenutima u članku 8.

Članak 18 – MEĐUNARODNI FOND ZA KULTURNU RAZNOLIKOST

1. Ovime se osniva Fond za kulturnu raznolikost, u daljnjem tekstu "Fond".
2. Fond se sastoji od financijskih sredstava povjerenih na upravljanje, a koja se utvrđuju sukladno financijskim propisima UNESCO-a.
3. Sredstva Fonda sastoje se od:
  - a) doprinosa koje uplaćuju Stranke,
  - b) financijskih sredstava koje je u ovu svrhu izdvojila Opća skupština UNESCO-a,
  - c) doprinosa, darova ili oporučnih zapisa koji mogu biti od drugih država, organizacija i programa iz sustava Ujedinjenih naroda, drugih regionalnih ili međunarodnih organizacija, te javnih ili privatnih tijela ili pojedinaca,
  - d) dospjelih kamata na sredstva Fonda,
  - e) financijskih sredstava prikupljenih putem sabirnih akcija ili primitaka od manifestacija organiziranih za prikupljanje sredstava u korist Fonda,
  - f) svih ostalih sredstava odobrenih propisima Fonda.
4. O korištenju sredstava Fonda odlučuje Međuvladin odbor na temelju smjernica koje je utvrdila Konferencija stranaka spomenuta u članku 22.
5. Međuvladin odbor može primati doprinose i druge oblike pomoći za opće i posebne svrhe vezane uz pojedine projekte pod uvjetom da je Odbor odobrio te projekte.
6. U odnosu na doprinose koji se uplaćuju u Fond ne mogu se postaviti nikakvi politički, privredni ili drugi uvjeti koji nisu sukladni ciljevima Konvencije.
7. Stranke će nastojati osigurati dobrovoljne doprinose na redovitoj osnovi radi provedbe ove Konvencije.

Članak 19 – RAZMJENA, ANALIZA I ŠIRENJE INFORMACIJA

1. Stranke su suglasne razmjenjivati informacije i iskustva vezana uz prikupljanje podataka i statistiku o raznolikosti kulturnih izričaja, te o primjerima najbolje prakse za njihovu zaštitu i promicanje.
2. UNESCO će, korištenjem postojećih instrumenata u okviru svog Tajništva, olakšati prikupljanje, analizu i širenje svih relevantnih informacija, statistika i primjera najbolje prakse.
3. UNESCO će, također, uspostaviti i ažurirati banku podataka o različitim sektorima, te vladinim, privatnim i neprofitnim organizacijama koje se bave područjem kulturnih izričaja.
4. S ciljem olakšavanja prikupljanja podataka UNESCO će posvetiti posebnu pozornost izgradnji kapaciteta i unapređenju znanja za one stranke koje podnesu zahtjev za takvom vrsti pomoći.
5. Prikupljanje informacija navedenih u ovom članku nadopunjavat će informacije prikupljene na temelju odredaba članka 9.

V. Odnos prema drugim instrumentima

Članak 20 – ODNOS PREMA DRUGIM UGOVORIMA: MEĐUSOBNO PODRŽAVANJE, KOMPLEMENTARNOST I NEPODREĐIVANJE

1. Stranke potvrđuju da će u dobroj volji provoditi obveze koje proistječu iz ove Konvencije i svih ostalih ugovora čije su stranke. Prema tome, bez podređivanja ove Konvencije bilo kojem drugom ugovoru,

- a) poticati će međusobno podržavanje između ove Konvencije i drugih ugovora čije su stranke, i
- b) pri tumačenju i primjeni drugih ugovora čije su stranke ili pri prihvaćanju drugih međunarodnih obveza stranke će uzimati u obzir relevantne odredbe ove Konvencije.

2. Ništa u ovoj Konvenciji neće se tumačiti na način koji bi izmijenio prava i obveze stranaka iz drugih ugovora čije su stranke.

Članak 21 – MEĐUNARODNO SAVJETOVANJE I KOORDINACIJA

Stranke preuzimaju obvezu promicanja ciljeva i načela ove Konvencije u drugim međunarodnim forumima. S tim ciljem stranke će se, prema potrebi, međusobno savjetovati imajući u vidu ove ciljeve i načela.

VI. Tijela konvencije

Članak 22 – OPĆA SKUPŠTINA DRŽAVA STRANAKA

1. Ovime se osniva Opća skupština država stranaka. Opća skupština država stranaka je opće i vrhovno tijelo ove Konvencije.

2. Opća skupština država stranaka se sastaje na redovitim zasjedanjima svake dvije godine, po mogućnosti istodobno sa Općom konferencijom UNESCO-a. Ona se može sastajati na izvanrednim zasjedanjima ako tako odluči ili ako Međuvladin odbor dobije zahtjev za takvim zasjedanjem od najmanje jedne trećine stranaka.

3. Opća skupština država stranaka usvaja svoj poslovnik.

4. Funkcije Opće skupštine država stranaka među ostalim su:

- a) izbor članova Međuvladinog odbora,
- b) primanje i razmatranje izvješća stranaka ove Konvencije koje joj uputi Međuvladin odbor,
- c) odobravanje operativnih smjernica koje na njezin zahtjev izradi Međuvladin odbor,
- d) poduzimanje svih mjera koje smatra potrebnim za unapređenje ciljeva Konvencije.

Članak 23 – MEĐUVLADIN ODBOR

1. Ovime se u okviru UNESCO-a osniva Međuvladin odbor za zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja, u daljnjem tekstu “Međuvladin odbor”. Međuvladin odbor je sastavljen od 18 država stranaka Konvencije koje je Opća skupština država stranaka izabrala na razdoblje od četiri godine nakon stupanja ove Konvencije na snagu, sukladno članku 29.

2. Međuvladin odbor sastaje se jedanput godišnje.

3. Međuvladin odbor djeluje prema ovlasti i smjernicama, te je odgovoran Općoj skupštini država stranaka.

4. Broj članova Međuvladinog odbora povećava se na 24 kada broj stranaka Konvencije dosegne 50.

5. Izbor članova Međuvladinog odbora temelji se na načelima pravedne zemljopisne zastupljenosti, te rotaciji.

6. Ne dovodeći u pitanje ostale ovlasti koje su mu dane ovom Konvencijom, funkcije Međuvladinog odbora su:

- a) promicanje ciljeva Konvencije i poticanje i praćenje njihove provedbe,
- b) izrada i podnošenje Općoj skupštini država stranaka, na njezin zahtjev, operativnih smjernica za provedbu i primjenu odredaba Konvencije,
- c) prenošenje Općoj skupštini država stranaka izvješća stranaka Konvencije, zajedno sa svojim primjedbama i sažetkom njihovoga sadržaja,
- d) izrada odgovarajućih preporuka koje bi se provodile u situacijama na koje su Općoj skupštini država stranaka skrenule pozornost stranke Konvencije, sukladno relevantnim odredbama Konvencije, osobito članku 8,
- e) utvrđivanje postupaka i drugih mehanizama provedbe konzultacija s ciljem promicanja ciljeva i načela Konvencije u drugim međunarodnim forumima,
- f) izvršenje svih ostalih zadaća koje od njega bude zahtijevala Opća skupština država stranaka.

7. Međuvladin odbor može, sukladno svom Poslovniku, na svoje sastanke pozvati bilo koje javno ili privatno tijelo, kao i privatne osobe kako bi ih konzultirao u vezi s određenim pitanjima.

8. Međuvladin odbor izrađuje svoj poslovnik i podnosi ga Općoj skupštini država stranaka na odobrenje.

Članak 24 – TAJNIŠTVO UNESCO-a

1. Tijelima Konvencije pomaže Tajništvo UNESCO-a.

2. Tajništvo priprema dokumentaciju Opće skupštine država stranaka i Međuvladinog odbora, dnevni red njihovih sastanaka, te pruža pomoć pri izradi izvješća o provedbi njihovih odluka.

VII. Završne odredbe

Članak 25 – RJEŠAVANJE SPOROVA

1. U slučaju spora između stranaka ove Konvencije vezanog za tumačenje ili primjenu Konvencije, stranke će nastojati spor riješiti putem pregovora.
2. Ukoliko odnosne stranke ne pronađu rješenje putem pregovora, mogu zajednički tražiti dobre usluge ili posredovanje treće strane.
3. Ukoliko se ne realiziraju dobre usluge ili posredovanje ili se ne pronađe rješenje putem pregovora, dobrih usluga ili posredovanjem, stranka može pribjeći nagodbi, sukladno postupku propisanom u Dodatku ovoj Konvenciji. Stranke će u dobroj vjeri razmatrati prijedlog Mirovnog vijeća za rješavanje spora.
4. Svaka stranka može u vrijeme ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupanja izjaviti da ne priznaje gore predviđeni postupak mirenja. Svaka stranka koja je dala takvu izjavu može u bilo koje vrijeme, pisanom obavijesti generalnom direktoru UNESCO-a, izjavu povući.

Članak 26 – RATIFIKACIJA, PRIHVAT, ODOBRENJE ILI PRISTUPANJE DRŽAVA ČLANICA

1. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju država članica UNESCO-a, sukladno njihovim ustavnim postupcima.
2. Isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju polažu se kod glavnog direktora UNESCO-a.

Članak 27 – PRISTUPANJE

1. Ova Konvencija je otvorena za pristupanje svim državama koje nisu članice UNESCO-a, ali su članice Ujedinjenih naroda ili bilo koje njegove specijalizirane agencije, koje je Opća konferencija UNESCO-a pozvala da pristupe.
2. Ova Konvencija je, također, otvorena za pristupanje teritorija koji uživaju potpunu unutarnju samoupravu koju kao takvu priznaju Ujedinjeni narodi ali koji nisu postigli potpunu neovisnost sukladno Rezoluciji 1514 (XV) Opće skupštine i koji su nadležni za pitanja koja uređuje ova Konvencija, uključujući nadležnost za sklapanje ugovora o tim pitanjima.
3. Sljedeće odredbe se odnose na organizacije regionalnih ekonomskih integracija:
  - a) Ova Konvencija je, također, otvorena za pristupanje svim organizacijama regionalnih ekonomskih integracija koje će, osim u niže navedenim slučajevima, biti čvrsto obvezane odredbama Konvencije na isti način kao i države stranke.
  - b) U slučaju da je jedna ili više država članica takve organizacije također i stranka ove Konvencije, organizacija i odnosna država članica ili države odlučuju o svojim odgovornostima glede izvršavanja obveza na temelju ove Konvencije. Takva raspodjela odgovornosti stupa na snagu nakon završetka postupka obavješćivanja opisanog u podstavku (c). Organizacija i države članice nemaju pravo realizirati prava iz ove Konvencije istodobno. Osim toga, organizacije regionalnih ekonomskih integracija, povodom pitanja iz njihove nadležnosti, realiziraju svoje pravo glasovanja s brojem glasova jednakim broju njihovih država članica koje su stranke Konvencije. Takve organizacije neće realizirati svoje pravo glasovanja ako neka od njezinih država članica realizira svoje pravo, i obrnuto.

- c) Organizacija regionalne ekonomske integracije i njezina država članica ili države koje su se usuglasile o podjeli odgovornosti sukladno podstavku (b) obavještavaju stranke o svim takvim predloženim podjelama odgovornosti na sljedeći način:
  - (i) u svojoj ispravi o pristupanju takva organizacija će precizno navesti pojedinosti o raspodjeli odgovornosti glede pitanja obuhvaćenih ovom Konvencijom,
  - (ii) u slučaju naknadnih izmjena njihovih pojedinačnih odgovornosti, organizacija regionalnih ekonomskih integracija obavještuje depozitara o svim predloženim izmjenama njihovih odnosnih odgovornosti; depozitar sa svoje strane obavještuje stranke o takvim izmjenama.
- d) Za države članice organizacija regionalnih ekonomskih integracija koje postanu stranke ove Konvencije pretpostavlja se da zadržavaju nadležnost nad svim pitanjima u odnosu na koja prenosi nadležnosti organizaciji, a koja nisu konkretno navedena ili prenesena depozitaru.
- e) "Organizacija regionalne ekonomske integracije" znači organizaciju koju su osnovale suverene države, članice Ujedinjenih naroda ili bilo koje od njezinih specijaliziranih agencija, na koju su te države prenijele nadležnosti glede pitanja obuhvaćenih ovom Konvencijom i koja je valjano ovlaštena, sukladno internim procedurama, da postane njezina stranka.

4. Isprava o pristupanju polaže se kod glavnog direktora UNESCO-a.

Članak 28 – KONTAKTNA TOČKA

Nakon što postane ugovorna stranka Konvencije, svaka stranka utvrđuje kontaktnu točku, sukladno članku 9.

Članak 29 – STUPANJE NA SNAGU

1. Ova Konvencija stupa na snagu tri mjeseca nakon datuma polaganja tridesete isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju, ali samo u odnosu na one države ili regionalne ekonomske integracije koje su pohranile svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju na taj datum ili prije tog datuma. Ona stupa na snagu u odnosu na svaku drugu državu stranku tri mjeseca nakon pohrane isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju.

2. U svrhe ovoga članka, bilo koji instrument koji je položila organizacija regionalne ekonomske integracije neće se računati kao dodan onima koje su položile države članice organizacije.

Članak 30 – SAVEZNA ILI NEUNITARNA USTAVNA UREĐENJA

Priznavajući da su međunarodni sporazumi jednako obvezujući za stranke bez obzira na njihova ustavna uređenja, sljedeće se odredbe primjenjuju na države stranke koje imaju savezno ili neunitarno ustavno uređenje:

- a) u odnosu na odredbe ove Konvencije, čija se provedba ubraja pod pravnu jurisdikciju savezne ili središnje zakonodavne vlasti, obveze savezne ili središnje vlasti iste su kao i za one države stranke koje nisu savezne države,
- b) u odnosu na odredbe ove Konvencije, čija se provedba ubraja pod pravnu jurisdikciju pojedinih ustavotvornih jedinica poput država, županija, pokrajina ili kantona koje ustav federacije ne obvezuje na donošenje zakonodavnih mjera, savezna vlast, prema potrebi, obavještuje nadležna tijela tih ustavotvornih jedinica, poput država, županija, pokrajina ili kantona, o navedenim odredbama uz svoju preporuku o njihovom usvajanju.

Članak 31 – OTKAZIVANJE

1. Svaka država stranka može otkazati ovu Konvenciju.
2. Otkaz se notificira putem pisane isprave koja se polaže kod glavnog direktora UNESCO-a.
3. Otkaz proizvodi učinak dvanaest mjeseci nakon primitka isprave o otkazivanju. On ni u kojem slučaju ne utječe na financijske obveze države stranke koja otkazuje Konvenciju prije datuma kojim povlačenje proizvodi učinak.

Članak 32 – DEPOZITARNE FUNKCIJE

Glavni direktor UNESCO-a kao depozitar ove Konvencije obavješćuje države članice Organizacije, države koje nisu članice Organizacije i organizacije regionalne ekonomske integracije iz članka 27, kao i Ujedinjene narode, o pohrani svih isprava o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju utvrđenih člancima 26. i 27, te o otkazima utvrđenim člankom 31.

Članak 33 – IZMJENE I DOPUNE

1. Stranka ove Konvencije može putem pisanog priopćenja upućenog glavnom direktoru predložiti izmjene i dopune ove Konvencije. Glavni direktor šalje takvo priopćenje svim državama strankama. Ako u roku od šest mjeseci od datuma slanja priopćenja najmanje polovina država stranaka pozitivno odgovori na zahtjev, glavni direktor na sljedećoj sjednici Konferencije stranaka podnosi prijedlog na raspravu i moguće usvajanje.
2. Izmjene i dopune usvajaju se dvotrećinskom većinom glasova prisutnih država stranaka.
3. Nakon što se usvoje, izmjene i dopune se podnose državama strankama na ratifikaciju, prihvata, odobrenje ili pristupanje.
4. Izmjene i dopune stupaju na snagu, ali samo u odnosu na države koje su ih ratificirale, prihvatile, odobrile ili su im pristupile, tri mjeseca nakon što dvije trećine država stranaka pohrani isprave iz stavka 3. ovoga članka. Nakon toga, za svaku državu stranku koja je ratificira, prihvati, odobri ili joj pristupi, ta izmjena i dopuna stupa na snagu tri mjeseca nakon datuma na koji ta država stranka pohrani svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju.
5. Postupak naveden u staccima 3. i 4. ne primjenjuje se na izmjene i dopune članka 23. koje se odnose na broj država članica Međuvladinog odbora. Te izmjene i dopune stupaju na snagu u trenutku usvajanja.
6. Država ili organizacija regionalne ekonomske integracije iz članka 27. koja postane stranka ove Konvencije nakon stupanja na snagu izmjena i dopuna, sukladno stavku 4. ovoga članka, u slučaju izostanka iskaza drugačije namjere, smatra se:
  - a) strankom Konvencije kako je izmijenjena i dopunjena, i
  - b) strankom Konvencije koja nije izmijenjena i dopunjena u odnosu na svaku stranku koju te izmjene i dopune ne obvezuju.

Članak 34 – MJERODAVNI TEKSTOVI

Ova Konvencija je sastavljena na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku, s tim da je svaki od tih šest tekstova jednako mjerodavan.

Članak 35 – UPIS U REGISTAR

Sukladno članku 102. Povelje Ujedinjenih naroda, ova Konvencija se registrira pri Tajništvu Ujedinjenih naroda na zahtjev glavnog direktora UNESCO-a.

Dodatak

Postupak pomirenja

Članak 1 – MIROVNI ODBOR

Na zahtjev jedne od stranaka u sporu osniva se Mirovni odbor. Odbor je sastavljen, ukoliko se stranke drugačije ne dogovore, od pet članova, od kojih svaka od stranaka imenuje po dva člana, a zajednički biraju predsjednika Odbora.

Članak 2 – ČLANOVI ODBORA

U sporovima između više od dviju stranaka, stranke s istim interesom zajednički dogovorno imenuju svoje članove Odbora. Kada dvije ili više stranaka imaju različite interese ili postoji spor oko toga imaju li iste interese, one odvojeno imenuju članove Odbora.

Članak 3 – IMENOVANJA

Ukoliko stranke ne izvrše imenovanja u roku od dva mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva za osnivanje Mirovnog odbora, glavni direktor UNESCO-a obavlja imenovanja ukoliko to od njega zatraži stranka koja je podnijela zahtjev u roku od daljnja dva mjeseca.

Članak 4 – PREDSJEDNIK ODBORA

Ukoliko predsjednik Mirovnog odbora nije izabran u roku od dva mjeseca od imenovanja zadnjih članova Odbora, glavni direktor UNESCO-a imenuje, na zahtjev stranke, predsjednika u roku od daljnja dva mjeseca.

Članak 5 – ODLUKE

Mirovni odbor odlučuje većinom glasova svojih članova. Odbor utvrđuje vlastiti postupak ukoliko se stranke u sporu ne dogovore drugačije. Odbor daje prijedlog za rješavanje spora koje stranke razmatraju u dobroj volji.

Članak 6 – NESLAGANJE

Neslaganje oko nadležnosti Mirovnog odbora rješava Odbor.

